

Bærekraft og samfunnsansvar

Bærekraft er en integrert del av vår konsernstrategi som innarbeides i alle forretningsområder og støttefunksjoner, inkludert daglig drift, kundetilbud og disponering av samfunnsutbytte.

Vi ser på bærekraft både som en finansiell risiko og en forretningsmulighet. Medlemmer av konsernledelsen har ansvar for å nå strategiske mål for bærekraft i områdene de har ansvaret for. Arbeidet med bærekraftig utvikling forankres regelmessig i bankens styre og i styrene i konsernets datterselskaper. Relevante styringsdokumenter er offentlig tilgjengelig i vårt Bærekraftsbibliotek på smn.no/barekraft.

Det operasjonelle arbeidet med bærekraft er delt inn i tre områder:

- Daglig drift
- Kundetilbud
- Samfunnsutbytte

Vi gjennomfører en kontinuerlig interessentdialog med et stadig større nettverk av interessenter. Dette er et ledd i arbeidet med å sikre at vi har en helhetlig og langsiktig tilnærming til hvordan vi skal skape verdi for eiere av egenkapitalbevis, kunder, ansatte og samfunnet. En oppsummering av de mest vesentlige interessentene vises nedenfor. Mer informasjon finnes i dokumentet *Interessentdialog* i bærekraftsbiblioteket på smn.no/barekraft.

Figur 3: Oversikt over interessentene til SpareBank 1 SMN

Dialogen med interessentene skjer gjennom dybdeintervjuer, digitale spørreundersøkelser og direkte dialog. Vi vektlegger også informasjon fra annen samhandling med interessenter, for eksempel generalforsamlinger, kundeundersøkelser og møter, deltakelse i komiteer og initiativer som tar sikte på å løse et bredt spekter av samfunnsproblemer.

I tillegg til den kontinuerlige interessentdialogen gjennomfører vi en vesentlighetsanalyse som oppdateres hvert andre år, hvor vi kartlegger både miljø-, samfunnsmessig- og finansiell vesentlighet.

Rammebetingelsene våre endrer seg i takt med samfunnsutviklingen, og denne analysen bidrar til at vi oppnår samsvar mellom virksomhetens mål og satsingsområder, og interessentenes forventninger til oss.

Vesentlighetsanalysen er utarbeidet med hensyn til dobbel vesentlighet, og definerer hvilke finansielle risikoer og muligheter vi og våre interessenter oppfatter som mest avgjørende for at vi skal kunne nå våre langsiktige strategiske mål*. I tillegg hjelper den oss å identifisere hvilke av FNs bærekraftsmål vi har størst påvirkning på. Våre analyser er offentlig tilgjengelig i Bærekraftsbiblioteket og matrisen nedenfor oppsummerer vår dobbel-vesentlighetsanalyse.

*Les mer om klimarelaterte risikoer og muligheter i «Sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft».

Figur 4: Dobbelt-vesentlighetsanalyse

Forpliktelser

Konsernet støtter følgende nasjonale og internasjonale avtaler i arbeidet med å integrere bærekraft i vår forretning:

- FNs bærekraftsmål
- Paris-avtalen
- ILO-konvensjon 100 og 111
- FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter
- Arbeidsmiljøloven
- Likestillings- og diskrimineringsloven

Vi har signert og/eller støtter følgende prinsipper og standarder:

- FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift
- UN Global Compact
- Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)
- Task Force on Climate Related Financial Disclosure (TCFD)
- Global Reporting Initiative (GRI)

- Miljøfyrårnstiftelsen
- Grønnvaskingsplakaten

Se vedlagte oversikt over SpareBank 1 SMN sine medlemskap i bransje-, lobby- og andre norske og internasjonale organisasjoner.

Fire fokusområder

Den siste oppdateringen av vesentlighetsanalysen viste at mange av forventningene fra 2020 fortsatt står ved lag, samtidig som noen nye temaer aktualiseres. Med utgangspunkt i årets analyse har vi identifisert fire fokusområder med tilhørende temaer:

- Ansvarlige utlån og investeringer
- Rådgiving og kundetilbud
- Bærekraftig omstilling av Midt-Norge
- Bærekraftig omstilling i SpareBank 1 SMN

Basert på den oppdaterte vesentlighetsanalysen har vi revidert våre nøkkeltall hvor hensikten er å finne drivere som skal øke konsernets omstilling. Nye nøkkeltall krever nye verktøy og prosesser, og noen av tallene er utilgjengelige på rapporteringstidspunktet. Disse er markert med «Ikke tilgjengelig» i tabellen under. Vi vil i året som kommer prioritere å innhente data på nøkkeltall som i oppstillingen under ikke er tilgjengelig på rapporteringstidspunktet. Oversikten under oppsummerer nøkkeltallene for hvert fokusområde med tilhørende temaer.

Ansvarlige utlån og investeringer	Resultater 2022	Mål 2023
Tap som følge av svindel	4.234.401	<10.000.000
Andel ledere og ansatte som har fullført e-læringskurs i hvitvasking og terrorfinansiering	73 %	100 %
Utlånsvolum næringsliv med ESG-score	11 %	75 %
Utlånsvolum privatmarked med ESG score	0 %	20 %
Andel utlån som oppfyller kravene til grønne obligasjoner	19,9 % ¹⁾	Under arbeid ²⁾
Reduksjon av total CO ₂ -utslipp fra utlånsporteføljen	1.077 (1000 tCO ₂ e)	1.000 (1000 tCO ₂ e)
Reduksjon av total CO ₂ -utslipp i daglig drift	20 (1000 tCO ₂ e)	16.4 (1000 tCO ₂ e)
Andel boliger i utlånsporteføljen med energimerke	51 %	90 %
Andel næringsseiendommer i utlånsporteføljen (>1.000m ²) med energimerke	Ikke tilgjengelig	75 %
Rådgivning og kundetilbud		
Salgsvolum produkter og tjenester med miljømessig fordel	1.003.000.000	2.000.000.000
Salgsvolum produkter og tjenester med samfunnmessig fordel	0	
Kategoriscore bærekraft i Winningtemp ³⁾	7,3	7,4
Andel ledere og ansatte i konsernet som har gjennomført e-læringskurs i etikk	92 %	100 %
Antall dokumenterte klager for brudd på personvern eller tap av kundedata	3	0
Bærekraftig omstilling av Midt-Norge		
Antall deltagere på møteplasser og nyskappingsaktiviteter	0	7.000 deltagere 250 ungdomsbedrifter
Antall deltagere i kompetanse- og utviklingsprogram	31	50-100
Andel store næringslivskunder med kredittengasjement som har et energi- og klimaregnskap ⁴⁾	Ikke tilgjengelig	25 %
Bærekraftig omstilling i SpareBank 1 SMN		
Andel av konsernets vesentlige innkjøp (>100.000 kr) fra leverandører med klimaregnskap	Ikke tilgjengelig	50 %
Andel ledere og ansatte som har gjennomført e-læring i informasjonssikkerhet	93,2 %	100 %
Kategoriscore mangfold, inkludering og likebehandling i Winningtemp	7,6	8

¹⁾ Basert på eksisterende rammeverk per 31.12.22

²⁾ I samsvar med EU Taxonomy Climate Delegated Act, skal bygninger bygget fra 1. januar 2021 og utover oppfylle kriteriet «NZE -10 %». I Norge ble NZEB-definisjoner kunngjort 31. januar 2023. Foreløpig er en praktisk metode for å identifisere NZEB - 10% bygninger ikke tilgjengelig, hvor tilgang på sikre data er nødvendig for å sikre en robust tilnærming.

³⁾ Nytt verktøy for medarbeiderutvikling innført i starten av 2022.

⁴⁾ Store kunder overskrider to av tre følgende kriterier: Omsetning > MNOK 400, balansesum > MNOK 200, antall ansatte > 250.

Tabell 1: Fokusområder med tilhørende nøkkeltall

Ansvarlige utlån og investeringer

Utlån til husholdninger og bedrifter er konsernets kjernevirksomhet. Det er en gjennomgående forventning fra våre interessenter at utlåns- og investeringsvirksomheten skal stimulere til lokal, bærekraftig næringsutvikling og verdiskaping. Fire vesentlige temaer inngår i dette fokusområdet:

Vesentlige temaer	Målbilde	Nøkkel tall	Ansvar
Forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet og korrupsjon	Sikre etterlevelse av lover og regler gjennom oppdaterte risikovurderinger og effektiv bekjempelse av økonomisk kriminalitet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tap som følge av svindel ▪ Andel ledere og ansatte som har fullført e-læringskurs i hvitvasking og terrorfinansiering 	Konserndirektør Teknologi og utvikling
Sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft	Styrke konsernets vekst og lønnsomhet gjennom differensiert prising av klimarisiko og aktiv porteføljestyling	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utlånsvolum med ESG-score ▪ Andel utlån som oppfyller kravene til grønne obligasjoner 	Konserndirektør Bedriftsmarked Konserndirektør Privatmarked
Redusere karbonavtrykk i daglig drift og utlånsporteføljer	Redusere konsernets finansielle risiko gjennom å integrere klima- og naturpåvirkning i rådgiving, risikostyring og kredittmodeller	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reduksjon av total CO₂-utslipp fra utlånsporteføljer i tråd med overgangsplaner mot netto null innen 2050 ▪ 8 % årlig reduksjon av CO₂-utslipp i daglig drift 	Konserndirektør Konsernfinans og eierstyring Konserndirektør Risikostyring
Stimulere til grønn omstilling for privatkunder og næringslivskunder	Aktivt påvirke reduksjon av kundenes energiforbruk gjennom rådgiving, produktutvikling og kurstilbud	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Andel boliger i utlånsporteføljen med energimerke ▪ Andel næringseiendommer i utlånsporteføljen (>1.000 m²) med energimerke 	Konserndirektør Bedriftsmarked Konserndirektør Privatmarked Administrerende direktør EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS

Forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet og korrupsjon

Vår tilnærming til temaet

Økonomisk kriminalitet rammer enkeltpersoner, virksomheter, lag og foreninger, og har store konsekvenser for samfunnsøkonomien. Vi anerkjenner at bekjempelse og forebygging av økonomisk kriminalitet er viktig for å ivareta tillit til våre produkter og tjenester både i et lokalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

Antisvindel

Svindel og digitale bedragerier har i stor grad tatt over for den klassiske vinningskriminaliteten i samfunnet, og antallet bedragerier har hatt en kraftig økning de siste årene. I takt med en stadig økende digital integrering av samfunnet og dets økonomiske infrastruktur, ventes det at ulike former for svindel og bedrageri vil holde seg høyt eller øke i årene som kommer.

Svindelområdet har et vidt spenn. Fra klassiske svindeltyper som investerings- og kjærlighetssvindel, til svindel med BankID og nettbank, hacking av e-post, sosiale medier og telefoner, til manipulering av dokumenter og informasjon. En økende andel av svindelen gjennomføres med ulike former for sosial manipulering av offeret. Dette kan være via direkte menneskelig kontakt (såkalt Olga-svindel), via forfalskede telefonnumre, nettsider eller annen informasjon som gjør det vanskeligere å avsløre svindelen. Banken kommer også over «muldyr» - personer og konti som benyttes til å flytte midler som stammer fra svindel mellom norske og utenlandske konti. En stor andel av pengene som er i omløp fra svindel, ender i utenlandske betalingstjenester og kryptovaluta.

I 2022 er det registrert i gjennomsnitt 380 henvendelser månedlig til bankens kundesenter kategorisert som svindel uten nærmere spesifisering. Det er registrert 82 saker med tilbakebetaling av svindlete beløp til kunder, med et samlet beløp på 4 324 000 kroner. I en del av svindelsakene forekommer det også hvitvasking ved at midler som stammer fra svindel, videreføres til andre personer og konti i Norge og utlandet.

Ved utgangen av 2022 hadde vi meldt inn totalt 140 svindelsaker til Økokrim. Av disse var omtrent 30 prosent phishingaker (nettfisking) hvor offeret har blitt lurt til å gi fra seg BankID-koder, brukernavn og/eller passord til nettbank.

I 2023 vil våre viktigste prioriteringer innen antisvindel være å iverksette preventive tiltak for å redusere omfanget av svindel.

Antihvitvasking (AML) og terrorfinansiering

Vi har en lovmessig plikt til å gjennomføre tiltak for å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering.

Gjennom 2021 og 2022 har omfanget og kompleksiteten av økonomisk kriminalitet økt, noe som også gjenspeiles i skjerpede krav til etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. Vi har økt innsatsen og iverksatt flere forebyggende tiltak for å påse at vi har et rammeverk, rutiner og kompetanse til å ivareta samfunnsoppdraget og etterleve myndighetskrav. Flere delmål tilknyttet FNs bærekraftsmål 16 «Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner» inngår i arbeidet og vil være førende for bankens prioriteringer fremover.

Bankens styre har vedtatt overordnede retningslinjer og risikovurdering for området. I 2022 er det gjennomført temaanalyser og det har blitt jobbet løpende med videreutvikling av rutiner, internkontrollaktiviteter, samt system- og prosessforbedringer. Antall medarbeidere dedikert til arbeidet med antihvitvasking og terrorfinansiering har økt, og maskinlæringsmodeller for avdekking av risiko for hvitvasking og terrorfinansiering er videreutviklet og har gitt positive effekter med hensyn til treffsikkerhet. Internrevisjonen har gjennomført to revisjoner på hvitvasking og terrorfinansiering - og avdeling Etterlevelse har gitt løpende tilbakemelding på forbedringstiltak og etterlevelsessavvik, og løpende gjennomført kontroller.

Russlands invasjon av Ukraina har medført en forsterket innsats i etterlevelsen av sanksjonsregelverket. Banken var en del av Finanstilsynets «tematilsyn sanksjonsscreening» i februar.

I 2023 vil våre viktigste prioriteringer innen AML være kontinuerlig forbedring av dagens prosesser og rutiner, sikre etterlevelse i forbindelse med fusjonen med SpareBank 1 Søre Sunnmøre og rigge oss for fremtiden gjennom anskaffelse av neste generasjons AML-løsninger.

Strategisk forankring

Vi har tydelige retningslinjer og styringsdokumenter for å ivareta etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket. I dette inngår policydokument og risikovurderinger. Antihvitvaskingsansvarlig rapporterer direkte til konsernsjef og bankens styre.

Ansvarlig for området

Leder økonomisk kriminalitet er bankens antihvitvaskingsansvarlig og har det operative ansvaret for bankens håndtering av forhold relatert til økonomisk kriminalitet.

Målsetting

Å forebygge og forhindre at det finansielle systemet misbrukes til hvitvasking og terrorfinansiering. Tilrettelegge for forebygging, avdekking og iverksetting av tiltak for å redusere omfanget av bedragerier mot kunder, ansatte og banken.

Opplæring

Vi har løpende arbeidet med opplæring og holdningsskapende arbeid blant alle ledere og ansatte i konsernet i 2022. Ansatte i konsernet har fått tildelt obligatoriske e-læringskurs relatert til hvitvasking og terrorfinansiering. I tillegg har det blitt avholdt «klasseromsundervisning» tilpasset respektive ansattgrupper innen antihvitvasking og terrorfinansiering. Flere ansatte har godkjent sertifisering innen antihvitvasking- og terrorfinansiering, noe det også vil fokuseres på i 2023.

Statistikk

Totalt 26164 transaksjoner ble identifisert for videre kontroll av bankens transaksjonsovervåkning. 500 saker ble rapportert til enheten for finansiell etterretning (EFE) i Økokrim.

Antikorrupsjon

Korrupsjon er en form for økonomisk kriminalitet som er ødeleggende for samfunnet som helhet, og undergraver lovlig forretningsvirksomhet og redelig konkurranse. Som finanskonsern anerkjenner vi at vi er avhengig av kundenes og markedets tillit, og har som mål at banken skal kjennetegnes av medarbeidere og styremedlemmer med en høy etisk standard.

Konsernet har nedfelt nulltoleranse til alle former for korrupsjon i sine etiske retningslinjer:

«Korrupsjon tolereres ikke, verken i konsernet eller hos samarbeidspartnere. Medarbeidere som er involvert i bestikkelser eller andre former for korrupsjon kan bli anmeldt og gjøres personlig ansvarlig». Bankens holdning samsvarer med FNs bærekraftsmål 16.5, og omhandler viktigheten av å redusere omfang av korrupsjon og bestikkelser som en forutsetning for bærekraftig utvikling.

Policy antikorrupsjon er revidert og styrebehandlet og angir føringer for konsernets holdning til og arbeid med å forebygge korrupsjon.

De vesentligste risikoene for korrupsjon som er identifisert knytter seg til prosessen finansiering og godkjenning av nye leverandører og innkjøp.

Faren for misligheter/korrupsjon ved innvilgelse av kreditter gjelder ved tilbud om finansiering til både privat- og næringslivskunder. Våre etiske retningslinjer presiserer tydelig at ansatte skal unngå å komme i et avhengighetsforhold til konsernets kunder eller leverandører. Ansattes verv skal registreres og godkjennes av HR.

Retningslinjene knyttet til korrupsjon gjøres kjent for alle ansatte gjennom opplærings- og holdningsskapende tiltak. Dersom retningslinjene likevel blir brutt, medfører dette sanksjoner for de det gjelder.

Banken har egne varslingsrutiner for å sikre ansattes rett til å fremsette varsel om kritikkverdige forhold. Varslingsrutinene gjelder også for korrupsjon eller andre økonomiske misligheter og beskriver hvordan det skal varsles, til hvem og hvordan varsler skal håndteres. I 2022 er det ikke mottatt varsler om korrupsjon eller økonomiske misligheter.

Strategisk forankring

Vi har etiske retningslinjer, policy antikorrupsjon og varslingsrutiner som beskriver konsernets holdning til korrupsjon, hvordan korrupsjon skal følges opp og hvem som har ansvar innenfor de ulike områdene. Videre er korrupsjonsrisiko beskrevet i lovpålagt risikovurdering antihvitvasking og terrorfinansiering.

Ansvarlig for området

Konserndirektør Teknologi og utvikling har det overordnede ansvaret for konsernets arbeid med antikorrupsjon.

Mål for området

Konsernet har nulltoleranse for alle former for korrupsjon.

Opplæring

I desember 2022 ble etikk-uka gjennomført, en tre-delt opplæringsseanse med ulike etiske dilemma. Formålet med opplæringen var å gjøre ansatte i stand til å vurdere korrupsjonsrisiko og kjenne igjen indikatorer for korrupsjon eller forsøk på korrupsjon. Til sammen har 92 prosent av ansatte i morbank, SpareBank 1 Regnskapshuset SMN og EiendomsMegler 1 Midt-Norge fullført opplæringen.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Etiske retningslinjer
- Policy for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering

- Anti-korrupsjonspolicy
- Varslingsrutine
- Kortreklamasjon

Sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft

Vår tilnærming til temaet

Bærekraft representerer både en finansiell risiko og nye forretningsmuligheter for SpareBank 1 SMN. Konsernets vekststrategi skal realiseres gjennom ansvarlige utlån og investeringer, hvor differensiert pricing av klimarisiko og aktiv porteføljestyling inngår som strategiske virkemidler. ESG-scoring av næringslivskunder er etablert, og tilsvarende verktøy er til vurdering for privatkunder. For å sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft skal våre utlån i stadig større grad oppfylle kravene til grønn obligasjonsfinansiering.

Privatmarked

Vår kredittstrategi er vedtatt av bankens styre. Rammene for bærekraftige utlån er satt her og operasjonaliseres gjennom bankens kredittpolicy og rammeverk for utlånsvirksomheten. Rammeverket skal bidra til at banken eksempelvis ikke påfører kundene gjeldsforpliktelser som er i strid med god rådgivingskikk og forsvarlig utlånspraksis. Banken har plikt til å vurdere avslag der kunder ønsker å gjøre låneopptak på uforsvarlige låneformål, og der kunden har svak betjeningsevne.

I konsernets oppdaterte vesentlighetsanalyse vurderes det at privatmarked har størst påvirkning på temaene husholdning og landbruk. Finansiering til privatkunder kan positivt påvirke boligforhold, blant annet gjennom pådriverrollen for å inkludere lavtlønnede i boligmarkedet, og ved å tilby andre finansielle tjenester med positiv effekt på utsatte grupper i samfunnet.

I tillegg har privatmarked en pådriverrolle i bygg- og eiendomsbransjen. Dette gjennom påvirkning på eiendomsutviklere og samarbeid med EiendomsMegler 1 Midt-Norge for å inngå partnerskap som kan ha positiv klimapåvirkning på byggeprosjekter og gi en ytterligere bærekraftig boligstandard. Privatmarked skal også jobbe målrettet med videreutvikling av tilbudet av grønne produkter, samhandling med megler om konsepter innenfor boligutvikling, og samhandling med utbyggere, eiendomsmegling og det offentlige for å sikre at boligutviklere tar hensyn til boligkjøpers preferanser innen bærekraft og gjennom dette drive frem grønn omstilling.

Å integrere bærekraft som en del av forretningen har vært et prioritert utviklingsarbeid i 2022. Arbeidet med en overgangsplan for boliglånsporteføljen er iverksatt, og en overgangsplan for landbruksporteføljen er under implementering. Landbruk i banken tilhører porteføljen til privatmarked, og omfatter segmentene jordbruk, skogbruk, husdyrhold, videreforedling av råvarer og leveranser av ulike tjenester på gård. Det er en viktig bransje for oss og er den nest største bransjeporteføljen i banken. I utlånsvolum er vi den neste største landbruksbanken i Norge. Vår rolle innebærer, i henhold til vår landbrukspolicy, at vi skal ta en rolle der vi er med på å utvikle landbruket i regionen vår. Dette betyr at banken tar en større rolle i utviklingen av landbruket enn å kun være en tilbyder av kapital.

Vi anser oss selv som en viktig samarbeidspartner for landbruket lokalt og regionalt, men også nasjonalt gjennom et godt samarbeid med de andre bankene i SpareBank 1-alliansen. I landbrukssegmentet ønsker

vi å være en pådriver for grønn omstilling. Vi har som ambisjon å bidra til at landbruket oppfyller sine mål i Klimaavtalen mellom landbruket og staten, og ønsker å bidra med gunstig finansiering av tiltak som samsvarer med Landbrukets klimaplan.

SpareBank 1 SMN skal støtte opp om bærekraftig forvaltning av naturressursene og bærekraftig produksjon på gårdene. For å styrke den økonomiske rådgivingen vil vi samarbeide med kunder og relevante næringsaktører for å oppnå dette. Vi har i tillegg etablert et tettere samarbeid med SpareBank 1 Regnskapshuset SMN hvor landbrukskompetanse i sum er spesialisert både innenfor bank og regnskap.

Slik skal vi stimulere kunder og forretningsforbindelser til å vurdere hvor bærekraftig egen virksomhet er i dag og hvordan man kan tilpasse seg det grønne skiftet. Kort sagt, vi skal gjøre det mer attraktivt å velge gode, bærekraftige tiltak og løsninger på tvers av forretningsområdene våre. Dette skal skape grunnlag for langsiktige investeringer og miljøvennlig forvaltning, og er i tråd med forvaltertankegangen; landbrukseiendommen skal overlates i bedre stand enn den var da man selv overtok den.

I 2022 har porteføljen av grønne boliglån vokst. Energiklassifisering av objekter tilbys av Eiendomsverdi og vi jobber med løsninger for å få på plass disse opplysningene ved merking av objekter i bankens depot.

> Dette gir oss mulighet til å måle og utvikle porteføljen. Vi har lyktes godt med samarbeid med Eiendomsmeidler 1 Midt-Norge, hvor vi jobber aktivt for å påvirke både utbyggere og forbrukere til å ta grønne valg. For å videreføre arbeidet med kunder som har økonomiske vanskeligheter jobber vi tettere sammen med SpareBank 1 Kreditt for å lykkes. 2022 har vært et krevende år for kundene våre med økte bo- og levekostnader, og dette arbeidet er derfor ekstra viktig. Arbeidet med engasjementsoppfølging har derfor vært et prioritert område.

Bedriftsmarked

SpareBank 1 SMN har utviklet et omfattende regelverk som skal sikre ansvarlig og konsistent kredittgivning. Målet er både å sikre lave tap på utlån for banken, og forhindre at kunder påtar seg forpliktelser som de ikke kan forventes å kunne betjene. Regelverket er basert på erfaringer, analyser (herunder bransjeanalyser), eksterne rammebetingelser og beste praksis. Rammeverket er i stor grad innarbeidet i kredittverktøyet, slik at både vurderinger og dokumentasjon av rammeverket er sikret. En hensiktsmessig fullmaktstruktur er etablert for å sikre at kredittsøknader får en grundig behandling. For å sikre god etterlevelse av rammeverket og gode analyser av kundens risiko og betjeningsevne, gjennomføres det jevnlig opplæring av kredittmedarbeiderne.

Risiko knyttet til bærekraft har blitt et stadig viktigere element i kredittvurderingen. Vi har i 2022 videreført og videreutviklet det systematiske arbeidet med ansvarlig kreditt til næringsvirksomhet, bankens styre har besluttet ny policy for bærekraft, og de første overgangsplanene på bransjenivå er i ferd med å bli utarbeidet. Det arbeides kontinuerlig med å tilpasse kredittpolitiske regler som stiller krav og forventninger til bærekraftstandarder hos kunder og ved finansiering av investeringer.

Bærekraft- og miljøkartlegging av de større lånekundene er videreført og gjennomføres bransje for bransje. Vi har utviklet et nytt verktøy for å forenkle kartlegging av alle typer virksomheter, uavhengig av bransje. Dette blir implementert i kredittprosessen primo 2023. Kredittpolitiske regler og kartlegging er basert på EUs taksonomi. I mangel av gode føringer i taksonomien innenfor enkelte bransjer brukes konsernets og SpareBank 1-alliansens bransjeeksperter. Etter hvert som data blir tilgjengelig fra ulike eksterne kilder er målet å automatisere datafangsten. Alle data blir samlet i en database som gir grunnlag for rapportering, analyser og videreutvikling av retningslinjer.

Vår erfaring er at tilgangen på relevant informasjon fortsatt er begrenset. Dette skyldes både at kundene ikke har myndighetskrav til rapportering og fordi bevisstheten hos kundene er sterkt varierende. Inntil videre er vi avhengige av å utfordre virksomhetene til å samle og dele informasjon og data. Gjennom denne kundedialogen erfarer vi stadig økende bevissthet og engasjement blant kundene. Bevisstheten og engasjementet øker nå betydelig i styrke, spesielt blant litt større virksomheter. Dette materialiserer seg også gjennom praktiske tiltak, ved at kundene våre gjør bevisste miljøvalg ved nye investeringer. Banken er også stadig mer bevisst på å prioritere kunder og investeringer som oppfyller høyeste standard tilgjengelig i markedet.

Alle som er involvert i kredittutlysning til næringsvirksomhet eller investeringsbeslutninger knyttet til bankens egen eller SpareBank 1-alliansens investeringsbeslutninger, skal kjenne våre prinsipper. Det gjennomføres derfor fortløpende opplæring av alle kredittmedarbeidere, og prinsippene er styrende for hva banken låner ut penger til. Prinsippene styrer også hvordan vi skal opptre og påvirke i felles finansieringsbeslutninger der banken selv ikke har en dominerende posisjon.

Fullmaktsstrukturen kvalitetssikrer dokumentasjon av bærekraftsvurderinger. Spesielt ved behandling i kredittutvalgene rettes det oppmerksomhet mot og gjennomføres en kvalitetssikring av disse vurderingene.

Dokumentasjon av kvalitative og kvantitative vurderinger av bærekraft inngår som tema i internrevisjon, med gjennomgang av ESG-modellene og jevnlig gjennomgang av kvalitet i kredittbehandlingen. Kredittstrategi og retningslinjer, herunder for bærekraft, revideres minimum årlig.

Investeringer hos SpareBank 1 SMN

Investeringer i SpareBank 1 SMN kan deles inn i tre kategorier:

- Egne direkteinvesteringer
- Investeringer gjort av forvaltningstjenester formidlet gjennom banken
- Investeringer gjort av midler fra samfunnsutbytte og SpareBank 1 SMN Utvikling

Egne direkteinvesteringer

I forbindelse med styring av konsernets likviditetsrisiko har vi en portefølje bestående av likvide verdipapirer med høy kredittkvalitet. Sammensetningen og størrelsen på porteføljen er i henhold til styrevedtatte styringsdokumenter for likviditetsområdet og lovpålagte krav for likviditetsstyringen. I tillegg er det utarbeidet retningslinjer for bærekraft i likviditetsforvaltningen. Konsernets investeringer i sertifikater og obligasjoner utgjør 38 milliarder kroner ved utgangen av 2022. Vi har i løpet av 2022 økt andelen investert i obligasjoner med ESG-kriterier. I all hovedsak er dette obligasjoner utstedt av multinasjonale organisasjoner og obligasjoner med fortrinnsrett.

SpareBank 1 SMN Invest AS eier aksjer og andeler i regionale virksomheter og fond. Aktiviteten i selskapet er redusert, og selskapet vil ikke investere i nye enkeltselskaper. Porteføljen vil derfor trappes ned over tid. Porteføljen er på 580 millioner kroner ved utgangen av 2022.

Investeringer gjort av forvaltningstjenester formidlet gjennom banken

Vi er opptatt av å tilby fond med høye ambisjoner innen bærekraft. Fondstilbudet er bygget opp gjennom ODIN, et selskap SpareBank 1 SMN har indirekte eierskap i gjennom SpareBank 1 Forvaltning, i tillegg til verdipapirfond fra andre fondsforvaltere.

Grunnlaget for vurderingen av vårt samlede tilbud skjer i fellesskap med de øvrige SpareBank 1-bankene gjennom periodiske produktrevisjoner. Denne revisjonen omfatter også kriterier som miljø, sosiale forhold

og selskapsstyring (ESG). Ved utvelgelse og godkjenning av nye fond stilles det krav om at nye fondsleverandører skal tilfredsstillere bankens retningslinjer for bærekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond.

Bankens fondsutvalg blir minimum årlig gjennomgått for å sammenligne fondenes investeringer og retningslinjer med bankens retningslinjer, for å forsikre mot eventuelle brudd.

Gjennom de siste årene er det registrert en økende interesse for bærekraftige og grønne fond i Norge. Vi ønsker å gjøre det enkelt for kundene å velge de mest bærekraftige fondsalternativene som er tilgjengelige. Sammen med de øvrige SpareBank 1-bankene kartlegger vi derfor årlig bærekrafts-innsatsen til samtlige fond på handelsplattformen.

Kriteriene som fondene rangeres etter, følger våre egne retningslinjer for ansvarlig distribusjon av verdipapirfond. Fondene får en poengsum basert på hvor godt de tilfredsstiller forventninger knyttet til negativ screening, positiv screening og aktivt eierskap. Fondets totale poengsum oversettes deretter til en karakter som blir synlig i nett- og mobilbank. Du kan lese mer om bærekraftsmerking av fond på smn.no. Vi har ulike fondsanbefalinger som skal passe ulike preferanser hos kundene. Felles for alle anbefalinger er kriteriet om at alle fond som inngår i en anbefaling skal ha bærekraftsmerke C eller bedre i vår bærekraftsmerkeordning.

SpareBank 1 Forvaltning ble etablert i 2021, med oppdrag om å øke sparingen i samfunnet. Selskapet representerer en kraftsamling på spare- og investeringsområdet og en vesentlig styrking av kundetilbudet for hele SpareBank 1-alliansen. Selskapet er direkte eid av SpareBank 1-alliansen og LO. SpareBank 1 Forvaltning tar samfunnsansvar ved å bidra til en bærekraftig omstilling i samfunnet, og skal i vårt arbeid være åpen om ESG og samfunnsansvar. ESG-hensyn integreres i forvaltningen av alle selskapets investeringsprodukter, og gjenspeiles i interne prosesser som påvirker miljø, mennesker og samfunn. SpareBank 1 Forvaltning har konsesjon som verdipapirforetak og eier 100 prosent av aksjene i datterselskapet ODIN Forvaltning. Konsernet hadde ved utgangen av 2022 til sammen 120 ansatte og drøye 125 milliarder kroner under forvaltning.

Vårt deleide forvaltningsselskap, ODIN Forvaltning AS, har fokus på bærekraftige investeringer. Selskapet var blant annet den første kapitalforvalteren i Norge til å underskrive FNs prinsipper for ansvarlige investeringer i 2012. Selskapet er medlem av Norsk forum for ansvarlige og bærekraftige investeringer (NORSIF), Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) samt Sveriges Forum För Hållbara Investeringar (SWESIF). Hensynet til bærekraft er integrert i deres investeringsfilosofi, kalt ODIN-modellen, og det brukes eksterne analysebyråer som Sustainalytics til å gjøre objektive vurderinger av samtlige selskaper som ODIN investerer i. Dette har resultert i at for 2022 har et av ODINs fond beste karakter «A», mens samtlige øvrige av ODINs fond har fått nest beste karakter, «B», i vår bærekraftsmerking av fond.

Vårt tilbud av fond med beste bærekraftsmerking har blitt utvidet i senere år og består av fond med både globale mandat og sektor- og regionbaserte mandat.

Investeringer gjort av midler fra samfunnsutbytte og SpareBank 1 SMN Utvikling

Dette er nærmere beskrevet i delkapittelet *Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst og Samfunnsutbytte*.

Rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner

Vi har utarbeidet et rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner (Green Bond Framework).

Rammeverket er utarbeidet i tråd med ICMA Green Bond Principles og støtter opp om FNs bærekraftsmål.

Kvalifiserte utlån er delt i flere kategorier:

- Grønne boliger og næringsbygg
- Miljøvennlige og sirkulær økonomiske tilpassede produkter, produksjonsteknologier og prosesser med utvalgte bærekraftsertifiseringer
- Elektriske kjøretøy
- Fornybar energi
- Bærekraftig landbruk/skogbruk

Vi har utnevnt Multiconsult som rådgiver for å identifisere de mest energieffektive bolig- og næringseiendommene, elektriske kjøretøy og fornybar energi. Sustainalytics har gjort en uavhengig vurdering av rammeverket.

Per 31.12.2022 har vi utstedt grønne obligasjoner for 22,46 milliarder kroner.

Klimarisiko og muligheter

Styrets involvering i klimarelaterte risikoer og muligheter

Ansvar for klimarisiko følger ordinær ansvarsstruktur i konsernet, i henhold til konsernets risikostyringspolicy. Styret i SpareBank 1 SMN har det overordnede ansvaret for klimarisiko gjennom godkjenningen av styringsdokumenter og oppfølging av rapportering fra administrasjonen. Risiko- og revisjonsutvalget følger opp konsernets arbeid med klimarisiko og gir sin innstilling i saker til styret. Klimarisiko rapporteres minst kvartalsvis til styret, blant annet gjennom kvartalsrapporteringen, årsrapport og som et fast punkt i kvartalsvis risikoreport.

Styret har godkjent og vil fremover revidere styringsdokumenter som er utformet for å ta styring på klimarisiko, som Bærekraftstrategien, Policy for bærekraft, Klimarisikostrategi og Kredittstrategien. Arbeidet med å integrere og revidere klimarisiko i alle styrende dokumenter er en kontinuerlig prosess.

Høsten 2022 hadde styret i tre styremøter på rad, fokus på bærekraft, da spesielt klimagassutslipp fra våre kunder. Styret har vedtatt en ambisjon om netto null i 2050, anerkjent klimarisiko som en strategisk mulighet og trussel, og vedtatt rammeverket for konsernets arbeid med å bidra til at våre kunder er rustet for fremtiden. Dette inkluderer overgangsplaner per bransje, der overgangsplaner for fiskeri og landbruk ble diskutert under styrets strategisamling. Styresakserien har gått over tre styremøter. Møtene har gitt en faglig oppdatering for styrets medlemmer og har synliggjort at valgene konsernet tar i dag vil kunne få store forretningsmessige konsekvenser for oss både på kort, mellomlang og lang sikt.

Ledelse av klimarelaterte risiko og muligheter

Konsernledelsen har satt tydelig retning for arbeidet med klimarisiko ved å sette bærekraft som en av fem strategiske prioriteringer i konsernstrategien. Konsernstrategien ble vedtatt i 2019 og har bidratt til økt tempo i konsernets arbeid med klimarisiko.

I den daglige driften følger håndtering av klimarisiko ordinær forsvarslinjestructur og ansvar. Roller og ansvar i arbeidet med klimarisiko, som del av arbeidet med bærekraft, er beskrevet i Policy for bærekraft.

Ved at klimarisiko inkluderes i alle styringsdokumenter blir ansvaret for klimarisiko en integrert del av konsernets virksomhet. I 2022 har SpareBank 1 SMN styrket arbeidet ved å opprette Bærekraftstrategien og Policy for bærekraft.

Konsernets ESG-komité skal bidra til utvikling og implementering av en helhetlig metode, prosess og konsernstandard for bærekraft i SpareBank 1 SMN. Klimarisiko er en del av dette arbeidet. Alle forretningsområdene i konsernet er representert med et medlem i komitéen, som er pekt ut av ansvarlig konserndirektør eller leder for datterselskaper. Komitéen skal:

- Være en pådriver og tilrettelegger for at arbeidet med å integrere bærekraft videreutvikles og intensiveres i alle forretningsområder.
- Være en pådriver og tilrettelegger for bærekraftig utvikling hos våre kunder, leverandører og samfunnet ellers.
- Samordne aktiviteter og standarder i konsernet og mot felleseide selskaper i SpareBank 1-alliansen.
- Utvikle kompetanse, rammeverk, styringsstrukturer og kultur.

Klimarelaterte risikoer og muligheter på kort, medium og lang sikt

Vi oppdaterer årlig en detaljert kartlegging av klimarisiko etter mal fra TCFD. Mulige hendelser er identifisert og risiko er vurdert over tid. For konsernets utlånsvirksomhet er vesentlige bransjer gjennomgått i samarbeid mellom bransjeansvarlig, Kredittavdelingen og Risk Management.

Resultatene fra analysen viser at klimarisiko primært er en risiko gjennom kunder vi finansierer. Konsernet, herunder bransjene vi finansierer, har en relativt lav fysisk risiko. Unntaket er bransjene fiskeri og havbruk hvor risikoen er moderat som følge av økt temperatur i havet. Overgangsrisiko er mer differensiert. Konsernet er eksponert mot landbruk og skipsrelaterte bransjer, som i våre analyser har høye estimerte klimagassutslipp, og har offentlig oppmerksomhet knyttet til utslippene. Disse bransjene har selv et bevisst forhold til problemstillingen og jobber aktivt for å redusere klimagassutslippene. De høye utslippene gjør bransjene likevel sårbare i et uordnet overgangsscenario frem til utslippene er redusert. Våre kunders overgangsrisiko er en klimarelatert mulighet for konsernets forretningsområder knyttet til produkter og rådgivingstjenester.

Etterspørselen etter grønne lån er stigende. Dette gjelder spesielt store bedrifter, men også mindre bedrifter og boliglånskunder etterspør dette. Produktet er både en mulighet for økt salg og en motivasjon for våre kunder til å gjøre grønne investeringer. Grønne investeringer vil bidra til å redusere kunders sårbarhet mot klimarisiko.

Konsekvenser for drift, strategi og finansiell planlegging

Resultatene fra kartleggingen av klimarisiko er brukt til å prioritere videre arbeid, etablering av nye policyregler som rammer inn utlånsvirksomheten og til arbeidet med overgangsplaner mot netto null. Implementeringen vektlegger å støtte bærekraftstrategiens mål om å være pådriver for grønn omstilling.

Resultatene brukes som input i arbeidet med kredittstrategi. Ambisjonen er at prioriteringer for vekst og justering av kredittrammer skal bidra til at klimarisiko er innenfor styrets risikoappetitt.

Vi utsteder grønne obligasjoner og har et etablert program for å sikre bruken av midlene. I tillegg har Boligkreditt finansiert seg med grønne obligasjoner.

Konsernet tilbyr grønne boliglån, byggelån og landbrukslån. Finansieringen tilbys for å stimulere til grønn omstilling og dermed redusert klimarisiko.

Klimascenariers potensielle påvirkning på drift, strategi og finansiell planlegging

SpareBank 1 SMN benytter Network for Greening the Financial system (NGFS) sine scenarier til å analysere konsekvensene av klimaendringer for konsernets aktiviteter. Vi fokuserer på de tre scenarioene «Ordnert overgang», «Uordnet overgang» og «Varm verden». Konsernet utvikler overgangsplaner for å bidra til en ordnet overgang, men forbereder virksomheten på å kunne håndtere de to andre scenarioene. Den kvalitative analysen som er gjennomført fokuserer på de to nedsidescenarioene.

Det er også utført kvantitative analyser på porteføljen med utgangspunkt i scenarioene. For overgangsrisiko har vi sett på hvordan økte karbonpriser i NGFS-scenarioene kan påvirke årsresultatene til våre næringslivskunder gitt estimerte klimagassutslipp per kunde. Resultatene bekrefter at dersom forurenser selv skal betale for sine utslipp, så vil bransjer med høye klimagassutslipp få store kostnader.

Vår vurdering er at en uordnet overgang vil være mest utfordrende innenfor analysehorisonten frem til 2050. Vi jobber derfor aktivt med å stille krav og forventninger til våre kunder slik at grønn omstilling reduserer sårbarhet mot en uordnet overgang til lavutslippssamfunnet.

Risikostyring

Identifisering av klimarisiko

Vi har flere prosesser for å identifisere klimarisiko i vår virksomhet. Vi fokuserer det meste av vårt arbeid med klimarisiko mot utlånsvirksomheten, ettersom det er her vi anser risikoen som størst.

Kartleggingen av klimarisiko etter TCFD-mal er en grundig analyse av hendelser som kan treffe våre kunder, vurdert på bransjenivå. Gjennomgangen involverer flere avdelinger for å sikre at all risiko blir vurdert. Basert på resultatene vurderer vi videre valg av risikostراتيجier for å håndtere risikoen.

Innenfor en bransje kan risiko variere. Alle næringslivskunder med volum over 10 millioner kroner skal vurderes i en ESG-modul som er utviklet i SpareBank 1-alliansen. ESG-scoringen er resultatet av et felles allianseprosjekt, som har som mål å ha gode og oppdaterte vurderinger og sikre god datafangst. Ambisjonen er på sikt å kunne inkludere ESG-scoring inn i kredittmodellene. For bransjen fiskeri har konsernet i flere år gjennomført en omfattende ESG-scoring gjennom egenutviklet modell, med vurderinger per finansierte båt. Detaljert scoring vil fortsette innenfor dette segmentet.

Klimarisiko er et eksplisitt vurderingspunkt for alle kredittsaker som sendes til Konsernkredittutvalget. Rådgiver må altså gjøre en egen vurdering i tillegg til ESG-scoring.

Håndtering av klimarisiko

Konsernets strategi for håndtering av klimarisiko er primært å være en pådriver for grønn omstilling. Dette gjør vi gjennom rådgiving og finansiering til omstilling. Konsernets egne overgangsplaner per bransje inneholder tydelige krav og forventninger til våre kunder, som skal bidra til håndtering av kundens klimarisiko. Sammen med næringslivet leter vi etter gode løsninger og gjennom vår finansieringsvirksomhet bidrar vi til omstilling.

Gode policyregler bidrar til et effektivt forsvar mot risiko og setter en tydelig grense for vår virksomhet. For finansiering av næringseiendom har vi strengere krav til belåningsgrad av bygg som er eldre eller er lite energieffektive. Dette fordi vi forventer behov for oppgradering mot moderne energistandard for å tiltrekke seg leietakere og møte offentlige krav.

Integrering av klimarisiko i rammeverket for risikostyring

Klimarisiko skal integreres i konsernets virksomhetsstyring. Dette innebærer at klimarisiko skal tas med i alle konsernets strategier, policy og rutiner. Utover Bærekraftstrategien, Policy for bærekraft og Klimarisikostrategien, er klimarisiko fullt integrert i det tradisjonelle rammeverket for risikostyring. De tre nevnte dokumentene har fungert som veiledere for hvordan andre styringsdokumenter skal integrere klimarisiko.

Retningslinjer fra EBA stiller omfattende krav til vårt arbeid med klimarisiko, som f.eks. EBA GL 2020-06. Prosjekter for å sikre etterlevelse bidrar til økt fokus og kvalitet i arbeidet.

Klimarisiko er vurdert gjennom ICAAP. Vår vurdering i 2022 var at klimarisiko ikke krever kapitalpåslag, men heller et betydelig fokus på å identifisere og håndtere klimarisiko før det fører til tap.

Klimarisiko er et fast og eget tema i kvartalsvis risikoreport. Dette er gjort for å sikre nok fokus frem til integreringen i tradisjonelle risikogrupper er tilstrekkelig gjennomført.

Mål og metode

Metoder som brukes til å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter, i tråd med strategi- og risikostyringsprosesser

De kvalitative TCFD-analysene av klimarisiko gjøres på vesentlige aktiviteter i konsernet, med fokus på de største bransjene i vår utlånsportefølje. Vi vurderer hver hendelse separat og hendelsene i sum per overgangs/fysisk-risiko iht. en skala fra lav til høy risiko. >Risikovurderingen gjøres også i tidsdimensjonen kort, medium og lang (2030+).

Gjennom våre analyser har vi identifisert klimagassutslipp som en risiko for kunder i vår utlånsportefølje. Dette har bidratt til at konsernet ble medlem av Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) og har gjennom 2022 jobbet med å løfte kvaliteten på estimatene. Estimatenes er fremdeles heftet ved stor usikkerhet, men vi bruker likevel tallene som veiledning i vårt strategiske arbeid. Detaljert beskrivelse av beregninger og forutsetninger ligger i dokumentet for rapportering av konsernets scope 3 nedstrøm.

Rapportering av klimagassutslipp scope 1, 2 og 3

Se vedlegg Energi- og klimaregnskap (scope 1, 2, 3 oppstrøm og nedstrøm), og kapittel «Redusere karbonavtrykk i daglig drift og utlånsportefølje».

Mål for arbeidet med å styre klimarelaterte risikoer og muligheter

Konsernet har som mål å bidra til netto null innen 2050. Dette gjelder både våre egne utslipp og utslipp som følge av vår virksomhet. Arbeidet mot dette målet vil også bidra vesentlig til å redusere konsernets eksponering mot klimarisiko.

Våre strategier knyttet til klimarisiko er utformet for å sikre konsernet langsiktig god lønnsomhet. Vi er en betydelig aktør i regionen og er dermed avhengig av at regionen lykkes i omstillingen til lavutslippssamfunnet. Vi jobber derfor for å utnytte den fulle kraften av vårt konsern for å bidra til omstillingen, gjennom våre datterselskaper og bidraget til samfunnet.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Retningslinjer for bærekraft i utlån til privatkunder

- Overgangsplan for bærekraftig landbruk
- Retningslinjer for bærekraft i utlån til næringslivskunder
- Retningslinjer for bærekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond
- Retningslinjer for bærekraft i eierstyring
- Retningslinjer for bærekraft i likviditetsforvaltningen
- Rammeverk for grønne obligasjoner
- SpareBank 1 Boligkreditt rammeverk grønne obligasjoner (eng)
- Allokeringsrapport 2022 (eng)
- Effektrapport (eng)
- Sustainability second party opinion
- Multiconsults rapport (eng)

Redusere karbonavtrykk i daglig drift og utlånsporteføljer

Vår tilnærming til temaet

Bank- og finansbransjen er en bransje med neglisjerbare direkte utslipp, og vår klimapåvirkning er i hovedsak en konsekvens av kapitalen vi forvalter gjennom utlån og investeringer. Klimapåvirkningen av våre utlån og investeringer utgjør en betydelig finansiell risiko for oss som konsern. Vi erkjenner at SpareBank 1 SMN som stor aktør må gå foran som et eksempel for at våre kunder skal omstille seg, og benytte seg av våre tjenester i fremtiden. For å gå foran som et godt eksempel skal vi redusere klimagassutslipp i daglig drift, aktivt påvirke våre kunder til omstilling, og integrere bærekraft i virksomhetsstyring, risikostyring og kredittmodeller. PCAF, overgangsplaner på bransjenivå mot netto null innen 2050 og interne styringsverktøy er beskrivende for hvordan vi i år har utviklet oss på dette området, og for hvordan vi i større grad skal være i stand til å følge opp og redusere vår negative påvirkning.

Klimagassutslipp fra konsernets utlånsporteføljer

I fjerde kvartal 2021 forpliktet vi oss til Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF), et globalt samarbeid mellom finansinstitusjoner som jobber for å harmonisere og estimere klimagassutslipp finansiert av lån og investeringer. Denne forpliktelsen og partnerskapet gir oss blant annet tilgang til en metodikk godkjent av GHG-protokollen til å estimere klimagassutslippene fra kunder i vår utlånsportefølje.

Estimatene i PCAF tar utgangspunkt i tre kategorier utslipp (scopes) som består av direkte og indirekte utslipp. Scope 1 representerer utslippskilder tilknyttet driftsmidler som kunden eier eller kontrollerer. Scope 2 representerer indirekte utslipp som stammer fra kundens forbruk av energi, herunder elektrisitet og fjernvarme. Scope 3 representerer indirekte utslipp som kan knyttes til kundens aktiviteter, men som ikke direkte eies eller kontrolleres av kunden. Utslippene i scope 3 er enten knyttet til kjøp av varer og tjenester (oppstrøm) eller salg av varer og tjenester (nedstrøm).

Vi legger til grunn at klimagassutslippene i våre kunder sitt scope 1 og scope 2 inngår i konsernets scope 3 nedstrømsutslipp. PCAF har blitt bransjestandard i bank og finans for å estimere og rapportere klimagassutslipp forårsaket av utlånsporteføljen. Grunnmuren i PCAF er estimerte utslipp basert på inntekts- eller utlånsbaserte utslippsfaktorer per næring. Vår målsetting er å erstatte de enkle estimatene med enten rapporterte utslipp fra kunden selv eller aktivitetsbaserte estimater.

Datakvalitet på estimerte klimagassutslipp, omtalt i PCAF som «data-quality score» strekker seg fra 1 (basert på kundens egne rapporterte klimagassutslipp) til 5 (faktorbaserte utslipp). Lav score angir høy datakvalitet.

Tabellen nedenfor viser estimerte klimagassutslipp fra vår finansieringsaktivitet, altså utlånsporteføljen til konsernet inkludert lån overført til Boligkreditt. De estimerte klimagassutslippene har en lav score på datakvalitet og innehar høy usikkerhet. Målsettingen vår om å erstatte enkle estimater med rapporterte utslipp og aktivitetsbaserte estimater har potensiale til å endre tallene vesentlig.

	Saldo utlån (mrd kr)	Estimerte klimagassutslipp (1000 tonn CO2e)		Utslippsintensivitet (tonn CO2e per mill. utlån)		PCAF data quality score
		Scope 1 og 2	Scope 3	Scope 1 og 2	Scope 3	
Jordbruk og skogbruk	10,7	544	258	51	24	3,4
Fiske og fangst	7,0	38	75	5	11	4,2
Havbruk	2,3	15	29	6	13	4,0
Industri og bergverk	2,5	28	170	11	69	4,0
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	4,4	9	127	2	29	4,3
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2,8	22	36	8	13	4,1
Sjøfart og offshore	5,4	219	92	41	17	4,2
Eiendomsdrift	18,6	6	24	0,3	1	4,2
Forretningsmessig tjenesteyting	3,4	16	29	5	8	4,3
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	5,3	135	103	25	19	4,1
Offentlig forvaltning	0	0	0	1	13	5,0
Øvrige sektorer	1,1	5	4	5	4	4,3
Lønnstakere ¹	134,9	16		0,1		3,0
Sum morbank ink. Bolig- og Næringskreditt²	198,3	1.054		5,3		3,3
Lån/leasing fossilbiler (SB1 Finans)³	6,8	42,5		6,3		4,0

¹ Lønnstakere (Boliglån) er estimert basert på finansierte bygg. Scope 3 ikke etablert

² Saldo utlån er litt lavere enn utlånsnoten. Påløpte ikke-kapitaliserte renter på 462 MNOK og bruttoposisjoner for cashpool konti på 428 MNOK er ikke inkludert ovenfor.

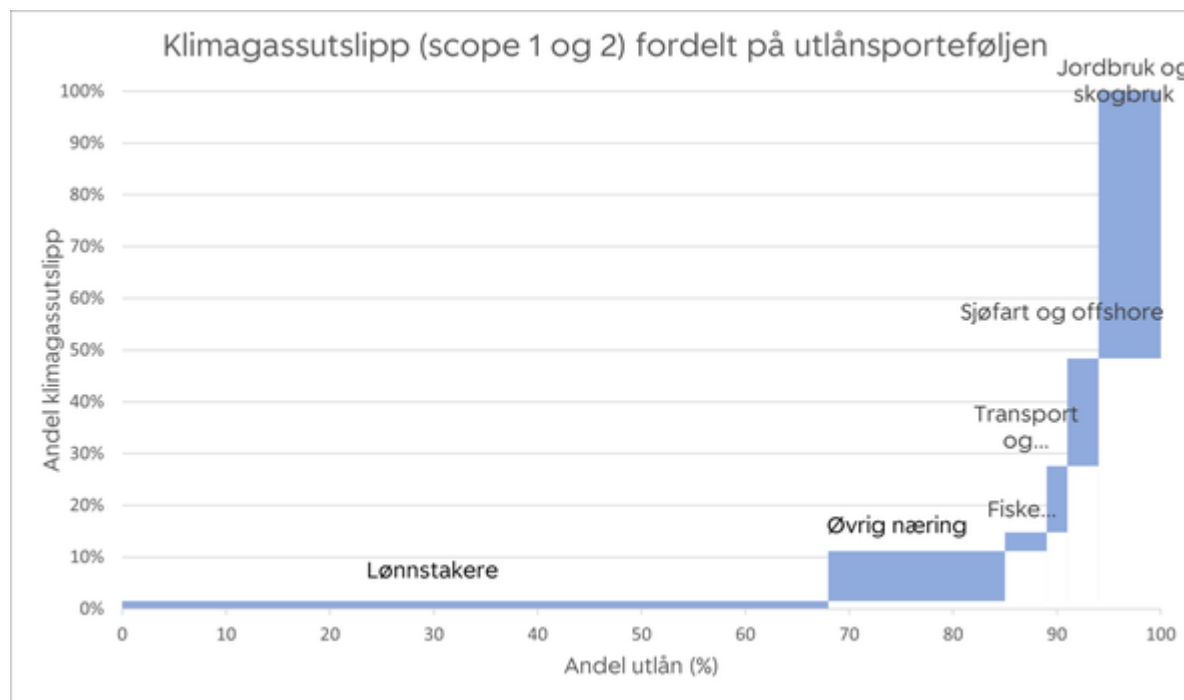
³ Kun 6,8 av 12,1 mrd. av utlånsporteføljen til SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS er inkludert. Gjelder lån/leasing til fossilbiler.

Tabell 3: Utslippestimering av utlånsportefølje

Våre estimater i tabellen over indikerer at klimagassutslippene i utlånsporteføljen er konsentrert om noen få bransjer, og en begrenset andel av vårt utlånsvolum. Grafen nedenfor viser at fire bransjer utgjør kun 13,83 % av utlån, men hele 86,94 % av klimagassutslippene. Disse bransjene er jordbruk og skogbruk (50,55 %), sjøfart og offshore (20,36 %), transport og annen tjenesteytende virksomhet (12,50 %) og fiske og fangst (3,54 %).

Vi er i gang med å utarbeide overgangsplaner per næring vi finansierer. Basert på analysen (se graf under) vil utarbeidelsen av overgangsplaner prioriteres av utslippsintensiteten til næringen. Overgangsplanene skal både bidra til at vi jobber mot å redusere finansierte klimagassutslipp og samtidig reduserer våre kunders sårbarhet mot klimaendringer, da spesielt overgangsrisiko. Vi har i 2022 ferdigstilt overgangsplaner for landbruk, og er i gang med å utarbeide overgangsplaner for fiskeri, shipping, offshore og næringseiendom.

Som Norges nest største landbruksbank har vi betydelig påvirkning på næringen i vår region. Vi har i 2022 estimert klimagassutslippene fra landbruksporteføljen med høyere kvalitet og utviklet en overgangsplan som skal bidra til at Landbrukets klimaplan blir realisert.

Figur 5: Fordeling av utlånsporteføljens klimagassutslipp

Dette er første versjon av våre estimerte klimagassutslipp fra utlånsporteføljen. Tallene er attestert av PWC med moderat sikkerhet, men beregningene er fortsatt usikre og må håndteres deretter. Tallene skal være retningsgivende i vårt arbeid og for våre fremtidige prioriteringer, men vi er forsiktig med å ta strategiske grep gitt den store usikkerheten. Når vi fremover skal måle endring i klimagassutslipp over tid, vil historiske tall bli revidert for å sikre at rapporterte endringer i størst mulig grad reflekterer endringer i faktiske klimagassutslipp, og ikke kun tekniske justeringer i målemetode.

For alle kunder blir rapporterte klimagassutslipp i tabell 3 beregnet som vår finansierte andel av kundens eiendeler. Finansierer SpareBank 1 SMN 5 % av kundens eiendeler, tar vi inn 5 % av kundens klimagassutslipp.

Vi har estimert majoriteten av vår utlånsportefølje ved bruk av enten inntektsfaktor eller utlånsfaktor. Det er et fåtall av våre kunder som per i dag rapporterer egne klimagassutslipp, og for dem som rapporterer så er tallene ennå ikke offentlige, og vanskeliggjør innsamling. En oversikt over forutsetninger benyttet i estimeringen av klimagassutslipp til næringer hvor vi har hentet inn primærdata følger under.

Fiske og fangst

For fiskeriporteføljen har vi samlet inn bunkersbruk (drivstoff på skip) for våre største kunder i flere år. Dette er brukt til å estimere klimagassutslipp for fiskeriporteføljen med relativt god kvalitet. Dette er i 2021 den porteføljen som har best datakvalitet i analysen. Datakilden har imidlertid ett-årlig tidsforsinkelse, og bunkersbruk for 2022 er ikke tilgjengelig på rapporteringstidspunktet. Mangelen reduserer fiskeriporteføljens datakvalitet sammenlignet med tidligere år. I 2021 er fiskeriporteføljen den porteføljen med best datakvalitet i analysen med en datakvalitet på 2,7. Vi vil oppdatere utslippsestimatet i 2022 for bruk til interne formål så snart informasjonen er tilgjengelig.

Lønnstakere (Boliglån)

For boliglånsporteføljen har vi estimert klimagassutslippene basert på informasjon om finansierte og pantsatte boliger. Kun ni prosent av boligene mangler informasjon, og for hele 47 prosent vet vi areal,

byggeår og energimerking. Informasjonen benyttes til å estimere energiforbruk. Klimagassutslippene er estimert med klimagassutslippsfaktor basert på fysisk produksjonsmiks med et utslipp på 11 gram CO₂ per kWh. Det er stort spenn opp til europeisk restmiks på 405 gram CO₂ per kWh og nordisk kraftmiks på 124 gram CO₂ per kWh.

Eiendomsdrift

De faktorbaserte utslippene for eiendomsdriftporteføljen indikerer at fysisk produksjonsmiks er brukt, noe som underbygger valg av faktor for å sikre konsistens i rapporteringen. NVE viser også til at europeisk restmiks er uegnet til å rapportere klimagassutslipp:

«Å bruke CO₂-faktoren for å beregne sitt klimaavtrykk vil gi et feilaktig bilde av at det er høye utslipp knyttet til bruk av strøm i Norge. Dette vil dermed også kunne gi et misvisende inntrykk av at en reduksjon av strømforbruket vil gi store reduksjoner i klimautslippene».

Vi har ikke inkludert vedfyring i estimatene, noe som ville ha økt estimerte klimagassutslipp.

Fossile kjøretøy

For SpareBank 1 Finans Midt-Norge er klimagassutslippene kun estimert for 6,8 av 12,1 milliarder i finansiering som er brukt til å finansiere kjøretøy med bensin- eller dieselmotor. Vi har i estimatene benyttet en gjennomsnittlig kjørelengde på 12.000 kilometer for alle bilene.

Jordbruk og skogbruk

For landbruksporteføljen ble klimagassutslippene først estimert basert på utslippsfaktor per utlånt krone. Dette gav et totalt finansiert utslipp på 1,2 millioner tonn CO₂e for landbruksporteføljen. Gitt vår markedsandel og belåningsgrader, er dette et betydelig høyere utslipp enn hva som rapporteres av SSB for Norge. For å øke presisjonsnivået har vi i 2022, i samarbeid med Asplan Viak, estimert klimagassutslippene til hvert gårdsbruk basert på informasjonen i produksjonstilskuddsregisteret. Registeret inneholder oversikt over antall dyr, produksjon og forvaltet areal. Vi har i senere tid også fått tilgang til SSB sine grunnlagstall som gjør at vi kan fordele SSB sine rapporterte tall per gårdsbruk.

Estimerte klimagassutslipp er fra samarbeidet med Asplan Viak, mens estimerte utslipp basert på SSB sine grunnlagstall gir nesten samme nivå på estimerte klimagassutslipp. For omregning av metan og lystgassutslipp til CO₂e har vi benyttet GWP100 fra siste IPCC-rapport. På grunn av beregningenes kompleksitet så har vi forutsatt en belåningsgrad på 75 prosent for alle lån til landbruket. Estimateret er konservativt, og fører til at våre estimerte klimagassutslipp i landbruk er høyere enn hva de er i realiteten.

Datakvaliteten til estimerte klimagassutslipp for landbruket er forbedret, men det er fremdeles knyttet stor usikkerhet til tallene og vi får blant annet ikke målt forskjellen på god kontra dårlig agronomi. Vi har forventninger til at våre kunder tar i bruk Landbrukets klimakalkulator og at dette vil bedre våre estimater på klimagassutslipp per gårdsbruk og gi input til vårplan for reduksjon av klimagassutslipp fremover.

Det er i 2022 foretatt analyser av hvor mye karbonfangst SpareBank 1 SMN bidrar til gjennom vår finansiering. Analysen er løstrevet fra utslippsberegningene i PCAF, men er likevel en viktig del av hva vi finansierer. Karbonopptaket fra skog har økt kraftig i Norge som et resultat av økt forplantning i årene 1955-1992. Den årlige karbonlagringen i skogareal har imidlertid gått ned siden 2009 som følge av lave investeringer i skogkultur, økt hogst og økende andel eldre skog (<https://www.skogbruk.nibio.no/klimagassregnskapet-for-norske-skoger>).

SpareBank 1 SMN finansierer skogdrift, og vi har beregnet vårt finansierte karbonopptak basert på vår finansierte andel. Vårt finansierte karbonopptak er presentert i tabell 4.

	2021	2022
Skogsareal (dekar)	1 484 753	1 519 291
Finansiert karbonlagring (tCO ₂ e)	202 582	206 739

Tabell 4: Finansiert karbonopptak

Energi- og klimaregnskap

Energi- og klimaregnskapet for 2022 viser at vårt totale lokasjonsbaserte klimafotavtrykk utgjorde 1 097 527,78 tCO₂e. Konsernets oppstrømsutslipp er hovedsakelig knyttet til forbruk av elektrisitet (783,05 tCO₂e), kjøpte varer og tjenester (15 872,21 tCO₂e), forretningsreiser (2 382,82 tCO₂e) og kapitalvarer (1 490,44 tCO₂e). Konsernets nedstrømsutslipp forårsakes hovedsakelig av utlån til jordbruk og skogbruk (544 194,41 tCO₂e), sjøfart og offshore (219 144,30 tCO₂e), transport og annen tjenesteytende virksomhet (134 548,53 tCO₂e) og fiske og fangst (38 158,43 tCO₂e).

Fullstendig energi- og klimaregnskap både for morselskap og konsern er vedlagt årsrapporten. Her er nøkkeltall, metodikk, forutsetninger og begrensninger beskrevet i detalj.

Eiendomsforvaltning

SpareBank 1 SMN har et tett samarbeid med Kjeldsberg Eiendomsforvaltning (KEF) innen eiendomsforvaltning og energi- og miljøoppfølging av konsernets virksomhet. Som en del av dette samarbeidet henter KEF inn energi- og miljødata for bygningsmassen på flere av våre kontorer, i tillegg til at driftene av bygget raskt kan rykke ut for å utbedre feil. Det er også satt helt tydelige krav i samarbeidet mellom oss og KEF for årlig energireduksjon fra eiendomsporteføljen og aktiv påvirkning for å redusere klimafotavtrykk, noe som bidrar til å realisere konsernets bærekraftsstrategi. Det er gjort et valg om at all elektrisk kraft som kjøpes inn av banken skal være 100 prosent fornybar, noe som opprettholdes gjennom kjøp av opprinnelsesgarantier.

Det er gjennomført energieffektiviseringstiltak på hovedkontoret vårt i Trondheim. Tiltaket er støttet av Enova. For perioden 1.1.2020 til 31.12.2022 er det totale energiforbruket redusert med nærmere 1,2 millioner kWh, en prosentvis reduksjon på 19 prosent sammenlignet med referanseåret 2019.

Vi har fokus på bærekraft i forbindelse med endringer i kontorstrukturen. Ett eksempel er vårt finanshus i Molde som 1. januar 2024 skal flytte inn i et rehabilitert bygg i sentrum med ambisjon om sertifiseringen BREEAM In-Use «Excellent».

Vi har gjennom flere år benyttet Miljøfyrtårn som et verktøy for miljøledelse og har i 2022 fortsatt arbeidet med å integrere dette som en del av virksomhetsstyringsmodellen. Interne strukturer, rutiner og prosesser har blitt ytterligere forbedret og verktøy for oppfølging videreutviklet. I tillegg til hovedkontoret har tre av bankens finanshus for året blitt re-sertifisert på bank- og finanskriterier i Miljøfyrtårn. Alle finanshus vil i løpet av 2023/2024 revideres for å bli resertifisert og vurderes opp mot bank- og finanskriteriene gjennom Miljøfyrtårn.

Rapportering, oppfølging og evaluering av dette er blitt godt mottatt blant våre ansatte. Vi er i ferd med å utvikle et styringssystem som vil gi klimadata på avdelingskontornivå. Dette vil være med på å øke bevisstheten og motivasjonen internt når det gjelder bærekraft i kjernevirksomheten, og det vil ha nytteverdi

for alle bankens kunder og samarbeidspartnere. Det jobbes også med et nettbasert interaktivt opplæringsystem for alle ansatte som omhandler bærekraft og miljø. I forbindelse med bank- og finanskriteriene er *Miljøfyrtårmindeksen* utarbeidet for å vise hvordan banken løser disse, og for å gi et oversiktlig verktøy for manøvrering i relevant dokumentasjon. Indeksen finner du i vårt bærekraftsbibliotek på smn.no/barekraft.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Retningslinjer for bærekraft i utlån til privatkunder
- Retningslinjer i bærekraft i utlån til næringslivskunder
- Retningslinjer for bærekraftig landbruk
- Overgangsplan for netto null utslipp i landbruk
- Strategi for klimarisiko
- Klimastrategi
- Energi og klimaregnskap 2022, konsern
- Energi og klimaregnskap 2022, SpareBank 1 SMN
- Retningslinjer for bærekraft i innkjøp
- Policy for tjenestereiser

Stimulere til grønn omstilling for privatkunder og næringslivskunder

Vår tilnærming til temaet

Eksisterende boligeiendommer har lavt CO₂-utslipp gitt bruk av norsk lokasjonsbasert fornybar elektrisitet, men forbruket av elektrisitet er derimot høyt. Potensielle overgangsrisikoer direkte for våre kunder, og indirekte for oss, inkluderer økte strømpriser, fallende attraktivitet og verdiutvikling som påvirker låneutmålingen (størrelse på lånet) og risiko/rente på boliglånet. Risikoen øker desto mindre energieffektive byggene er. Konsernets samfunnsrolle er å stimulere til en bærekraftig utvikling av Midt-Norge, og energiforbruk er et sentralt nøkkeltall i denne omstillingen. Det betyr blant annet at vi aktivt skal påvirke reduksjon av kundenes energiforbruk gjennom rådgiving, produktutvikling og kurstilbud.

Privatmarked

Med et stort utlånsvolum til husholdninger og landbruksbransjen har privatmarked potensial til å ha stor påvirkning på kundene de sitter nær i det daglige. Vi har i løpet av 2022 utviklet en overgangsplan for landbruksbransjen, og er i gang med å utarbeide en overgangsplan mot netto null for husholdning. For å kunne sette finansrådgiveren i stand til å være en grønn pådriver for våre kunder er vi avhengig av gode verktøy, og er av den grunn i gang med å utvikle et ESG-verktøy som skal styrke kvaliteten i kredittarbeidet. Målbildet for privatmarked er revidert i konsernets vesentlighetsanalyse, og vi vil utvikle planer for å aktivt påvirke reduksjon av kundenes energiforbruk gjennom rådgiving, produktutvikling og kurstilbud i 2023.

Bedriftsmarked

Tilnærmet 50 prosent av vårt finansierte utslipp kommer fra utlån til næringsvirksomhet. I 2022 har vi utviklet et verktøy for å forenkle ESG-kartlegging av alle virksomheter uavhengig av bransje, og dette vil bli implementert i alle kredittprosesser primo 2023. Verktøyet vil, i tillegg til å redusere finansiell risiko, sette oss i stand til å identifisere relevante produkter og rådgiving som våre næringskunder vil kunne dra nytte av i samarbeid med konsernets øvrige forretningsområder og datterselskaper.

Nøkkeltall og resultater i 2022

Ansvarlige utlån og investeringer	Resultater 2022	Mål 2023
Tap som følge av svindel	4.234.401	<10.000.000
Andel ledere og ansatte som har fullført e-læringskurs i hvitvasking og terrorfinansiering	73 %	100 %
Utlånsvolum næringsliv med ESG-score	11 %	75 %
Utlånsvolum privatmarked med ESG score	0 %	20 %
Andel utlån som oppfyller kravene til grønne obligasjoner	19,9 % ¹⁾	Under arbeid ²⁾
Reduksjon av total CO ₂ -utslipp fra utlånsporteføljer	1.077 (1000 tCO ₂ e)	1.000 (1000 tCO ₂ e)
Reduksjon av total CO ₂ -utslipp i daglig drift	20 (1000 tCO ₂ e)	16.4 (1000 tCO ₂ e)
Andel boliger i utlånsporteføljen med energimerke	51 %	90 %
Andel næringseiendommer i utlånsporteføljen (>1.000m ²) med energimerke	Ikke tilgjengelig	75 %

¹⁾Basert på eksisterende rammeverk per 31.12.22

²⁾I samsvar med EU Taxonomy Climate Delegated Act, skal bygninger bygget fra 1. januar 2021 og utover oppfylle kriteriet «NZEB -10 %». I Norge ble NZEB-definisjoner kunngjort 31. januar 2023. Foreløpig er en praktisk metode for å identifisere NZEB - 10% bygninger ikke tilgjengelig, hvor tilgang på sikre data er nødvendig for å sikre en robust tilnærming.

Tabell 5: Ansvarlige utlån og investeringer – nøkkeltall og resultater

Rådgiving og kundetilbud

God rådgiving er en sentral del av konsernets kjernekompetanse. Det er en gjennomgående forventning fra våre interessenter at kundetilbudet vårt skal stimulere til innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst. Fire vesentlige temaer inngår i dette fokusområdet:

Vesentlige temaer	Målbilde	Nøkeltall	Ansvar
Øke det kommersielle tilbudet av klimavennlige og sosiale produkter og tjenester	Skape nye, bærekraftige inntektsstrømmer gjennom taksonomitilpasset produkt- og tjenesteutvikling	<ul style="list-style-type: none"> Salgsvolum av produkter og tjenester utviklet for å levere en miljø- og/eller naturrelatert fordel Salgsvolum av produkter og tjenester utviklet for å levere en samfunnsmessig fordel 	Konserndirektør Bedriftsmarked Konserndirektør Privatmarked Administrerende direktør i: SpareBank 1 Regnskapshuset SMN EiendomsMegler 1 Midt-Norge SpareBank 1 Finans Midt-Norge
Styrke rollebaserte kompetanseprogram med fokus på ESG for egne ansatte	Kontinuerlig utvikle motiverte, kompetente og ansvarlige medarbeidere som bidrar til bærekraftig verdiskaping for konsernet, kundene våre og lokalsamfunn i Midt-Norge	<ul style="list-style-type: none"> Kategoriscore for bærekraft på minimum 7.4 i medarbeiderutviklingsverktøyet Winningtemp (WT) 	Konserndirektør Teknologi og utvikling
Ivareta etiske standarder	Sikre høy bevissthet og etterlevelse av konsernets etiske handlingsregler i det daglige	<ul style="list-style-type: none"> Andel ledere og ansatte i konsernet som har gjennomført e-læringskurs i etikk 	Konserndirektør Teknologi og utvikling
Ivareta krav og plikter til behandling av personopplysninger	Bygge og bevare interessentenes tillit til konsernet gjennom ansvarlig bruk og beskyttelse av data i digitale kundeløsninger	<ul style="list-style-type: none"> Antall dokumenterte klager knyttet til brudd på personvernet eller tap av kundedata 	Konserndirektør Teknologi og utvikling

Tabell 6: Rådgiving og kundetilbud – vesentlige tema

Øke det kommersielle tilbudet av klimavennlige og sosiale produkter og tjenester

Vår tilnærming til temaet

Utvikling av nye, bærekraftige inntektsstrømmer er en del av konsernets vekststrategi. For å sikre langsiktig lønnsomhet og konkurransekraft jobber vi med å utvide vårt kommersielle tilbud med taksonomitilpasset produkt- og tjenesteutvikling. Dette er et viktig arbeid for å etterleve de krav og forventninger vi møter fra kunder, myndigheter og andre interessenter. Vår oppdaterte vesentlighetsanalyse viser at det er behov for produkter og tjenester med både klima-, natur-, samfunnsmessige og sosiale fordeler. Vi har styrket arbeidet med innovasjon for å tilpasse egne forretningsmodeller og realisere nye kundetilbud som hjelper kundene våre å lykkes i sin omstilling.

Privatmarked

Vi ønsker å bidra til at våre privatkunder kan velge bærekraftig gjennom å tilby attraktive produkter. Vi tilbyr grønt boliglån til kunder som kjøper en ny bolig med energimerking A eller B, som bygger ny bolig med

energimerking A eller B, eller rehabiliterer en eldre bolig til å ha energimerking A, B eller C. For å kvalifisere til grønt boliglån må kunden ha energiattest som dokumentasjon. Vi tilbyr også boliglån for unge og førstehjemslån, produkter som skal være med å tilby like muligheter til alle.

Vi tilbyr også grønt lån til energirettede tiltak for Enova sine støtteordninger. Formålet er å la kunder gjennomføre energitiltak med sikkerhet i egen bolig. I samarbeid med NTE tilbyr vi også gunstig finansiering av lån for kunder som ønsker å kjøpe solcelleanlegg.

I tillegg tilbyr vi grønt innskudd. Det er et spareprodukt for de som ønsker å sikre at sparepengene bidrar til å redusere klimautslipp. De grønne innskuddene har noe lavere rentebetingelser enn andre produkter, men blir til gjengjeld brukt til å finansiere grønne lån. Vi kan ta imot grønne innskudd tilsvarende det vi har lånt ut i grønne lån. Vi tilbyr også grønne fondsprodukter og grønt landbrukslån.

Bedriftsmarked

Vi ønsker ikke å finansiere virksomheter eller prosjekter som ikke oppfyller våre krav, og eksisterende næringskunder forventes å gjøre tiltak for å rette opp eventuelle forhold som bryter med kravene. Vi er forpliktet av låneavtaler med eksisterende kunder, men manglende tiltak for å etterleve bankens krav medfører økt finansiell risiko. Dette kan resultere i nye vilkår overfor låntaker. Det er også etablert grønne innskudd, og det vurderes å etablere formålsstyrte grønne utlånsprodukter. Vi forsøker bevisst å prioritere lån som oppfyller kravene til grønne obligasjoner. Vilklårene for finansiering av nye investeringer påvirkes av risikoen knyttet til ESG (belåningsgrad, nedbetalingstid og eventuelt prising).

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN har siden 2018 jobbet med å gjøre bærekraft til et lønnsomt forretningsområde. I siste kvartal 2022 ble satsningen fullbyrdet, og spesialistavdelingen «Bærekraftsrapportering- og rådgiving» ble etablert.

Avdelingen skal tilby tverrfaglig bistand til utarbeidelse og rådgiving knyttet til blant annet energi- og klimaregnskap, åpenhetsloven, EUs taksonomi og anerkjente bærekraftstandarder og rammeverk. Avdelingen vil være selskapets mest tverrfaglige avdeling med ansatte innen juridiske, økonomiske og ingeniørfag, og vil med denne kompetansesammensetningen være rustet til å møte nåværende og fremtidige etterspørsel fra kunder i alle segment med ulike behov.

EiendomsMegler 1-Midt Norge

Nybygg har fra 2019 hatt et stort fokus på å tilrettelegge for utbyggere som ønsker å bygge boligprosjekter i grønn regi. Det er svært viktig at vi som Midt-Norges største leverandør av meglertjenester på nybygg er med på å tilrettelegge for bærekraftige nyboligprosjekt. Gjennom et tett samarbeid med Privatmarked og Bedriftsmarked kan vi tilby finansieringsløsninger til både utbyggere og privatkunder som ønsker å kjøpe i de aktuelle prosjektene. I tillegg tilrettelegger vi for bedre vilkår på meglerhonoraret for de kunder som bygger BREEAM eller i Powerhouse.

I kommunikasjon og rådgiving opp mot profesjonelle eiendomsaktører løfter EiendomsMegler 1 Midt-Norge bærekraft som et helt kritisk kriterium for alle aktører som ønsker å operere innenfor eiendomssektoren fremover. Dette var blant annet grunnen til at den årlige kundekonferansen Knutepunkt, et seminar for eiendomsbesittere og -utviklere, i 2022 hadde tema Bærekraft.

Innsikt om energieffektivitet og bærekraft belyses også løpende gjennom markedsrapporter og kundeseminarer, hvor vi våren 2023 eksempelvis vil ha fokus på grønn finansiering og klimasertifiserte eiendomsutviklingsprosjekter.

Gjennom kompetanseøkning rettet mot egne ansatte og kunder vil vi øke fokuset på å redusere kostnaden på trykte medier og trykt markedsføring. Dette erstattes med mer lønnsomme og bærekraftige digitale løsninger.

SpareBank 1 Markets

SpareBank 1 Markets er en stor aktør på Oslo Børs i forbindelse med innhenting av kapital til «grønne» selskaper. I 2021 og 2022 ble det innhentet aksjekapital på 29 og 2,8 milliarder. For lånekunder ble det også innhentet 3,3 og 4,7 milliarder i 2021 og 2022 i grønne obligasjoner. Selskapets analyseavdeling vurderer også selskapene ift. ESG-faktorer når de gjør analyser av selskapene notert på Oslo Børs. For investorer vil det framover være en del av kundens profil hvilke preferanser de har eller ikke har for investeringer i forhold til grønn profil.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge

SpareBank 1 Finans Midt-Norge har siden 2018 tilbudt grønne billån til privatmarkedet, og i dag utgjør elbiler 23 prosent av selskapets privatbilportefølje. Selskapet har klart størst klimapåvirkning via utlånsporteføljen, og det er her vi kan oppnå de største målbare klimaeffektene. SpareBank 1 Finans Midt-Norge sin strategi ble oppdatert i 2022 for å insentivere bedriftskunder til å velge utstyr med begrenset eller positiv klimapåvirkning fremfor utstyr med negativ klimapåvirkning. Som en del av dette tilbys ikke finansiering av objekter med uakseptable klimapåvirkning, typisk er det eldre objekter med utdatert teknologi som bør tas ut av sirkulasjon på en sikker måte.

Styrke rollebaserte kompetanseprogram med fokus på ESG for egne ansatte

Vår tilnærming til temaet

Vår aller viktigste ressurs er våre ansatte. Uten kompetente og motiverte medarbeidere vil vi ikke kunne lykkes i å omstille oss selv eller bidra til å omstille våre kunder. For å kunne levere de beste kundeopplevelsene i dag og fremover, trenger vi medarbeidere som ønsker å utvikle seg og tilegne seg ny kunnskap innenfor ESG. Kompetansefokus i 2022 har vært å skape en sterk læringskultur, sikre at konsernets kompetansebehov dekkes med målrettede og effektive tiltak, og å gjøre det enklere å lære i arbeidshverdagen. Vi har utarbeidet en egen læringsportal for å gjøre det enklere å få oversikt over konsernets læringstilbud og skape økt kjennskap til satsingen på kompetanse. I 2022 har hatt vi bærekraft, digital kompetanse og etikk som kompetansesatsinger.

Vi skal være en pådriver for grønn omstilling og i 2022 har bærekraft blitt mer integrert i konsernets forretningsmodeller og ansatte sin arbeidshverdag. I fjor høst deltok alle ansatte i Klimakonkurransen i samarbeid med Ducky. I tillegg har vi et pågående innovasjon- og forretningsutviklingsløp sammen med Æra Strategic Innovation, og det er planlagt kurs i BREEAM-sertifisering for ansatte som jobber med eiendom i regi av EiendomsMegler 1 Midt-Norge.

I samarbeid med NTNU deltar 27 medarbeidere på studiet «Digital transformasjon og bærekraft i finanssektoren». Studiet består av flere tema: kunstig intelligens, digital økonomi, blokkjeder og kryptovaluta, transformasjon og bærekraft.

Finansrådgivere, både innenfor privat- og bedriftsmarkedet, har gjennomført en rekke opplæringsløp og kompetanseoppdateringer når det gjelder fag, produkter, rådgiving og etikk i 2022. Målet er å sikre høy kvalitet, tillit og trygghet i kundebehandlingen. For å møte forsikringsformidlings- og finansforetakslovens krav til 15 timers etterutdanning har alle autoriserte rådgivere i banken gjennomført omfattende læringsløp innen temaene god forretningsskikk, virkemidler og tiltak for kunder med økonomiske utfordringer, bærekraft, etikk, antihvitvasking, terrorfinansiering, fag- og produktoppdatering.

Det er også gjennomført opplæringsløp for alle ansatte i data- og informasjonssikkerhet samt lovpålagte kurs innen personvern og antihvitvasking. Konsernet har videre arbeidet strukturert med bevisstgjøring av våre etiske retningslinjer. Gjennom e-læring, etisk refleksjon og casearbeid har medarbeidere fått innsikt i ulike etiske dilemma og hvordan håndtere dem med å øve på å bruke offentlighet- og likhetsprinsippet. I tillegg har etikk-uken hatt fokus på å øke ansattes innsikt i konsernets retningslinjer på korrupsjon og vår rolle med profesjonelt forhold til kunder, leverandører, konkurrenter og omverdenen.

Vi er opptatt at våre ansatte ser hensikten i utvikling og opplæring, og vi oppfordrer alle konsernets ansatte til å gi tilbakemeldinger på tema de ønsker å lære mer om, mindre om, og evaluering av opplæringsløpene. Tilbakemeldinger er verdifulle ved at de setter oss i stand til å tilpasse opplæringsløp slik at de ansatte opplever faglig og personlig utvikling.

Les mer om jobb og karriere i SpareBank 1 SMN på vår nettside, smn.no.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Beskrivelse av Kompetanseløp bærekraft

Ivareta etiske standarder

Vår tilnærming til temaet

Alle medarbeidere og tillitsvalgte skal kjennetegnes ved høy etisk standard. Samtlige, uavhengig av posisjon og stilling, skal utvise en atferd som er tillitsvekkende, ærlig og redelig. De etiske retningslinjene er oppsummert i fire overordnede hovedprinsipper: taushetsplikt, økonomisk uavhengighet, lojalitet og personlig integritet. Adferd og handlinger skal bygge opp under konsernets rolle som en ansvarlig og sentral samfunnsaktør, med mål og strategier for samfunnsansvar og bærekraft.

All kundebehandling og rådgiving skal skje i henhold til bransjens krav om god skikk. Kundenes behov og interesser skal ivaretas gjennom god informasjon og rådgiving, slik at de kan ta bevisste og velinformerte valg.

Det er utarbeidet egne retningslinjer for å hindre bestikkelser og korrupsjon. De etiske retningslinjene understreker også at medarbeidere i konsernet ikke under noen omstendighet kan motta økonomiske

fordeler fra konsernets kunder eller leverandører.

Personer med lederansvar har plikt til å gjøre sine medarbeidere kjent med våre etiske retningslinjer. Nyansatte får tidlig i arbeidsforholdet en grundig innføring.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Etiske retningslinjer

Ivareta krav og plikter til behandling av personopplysninger

Vår tilnærming til temaet

Gjennom konsernets tjenester forvaltes, behandles og eies store mengder persondata, med strenge krav til håndtering og ivaretagelse av sentrale personvernprinsipper som konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. Våre forpliktelser er beskrevet i detalj på smn.no/personvern, og er forankret i vår personvernpolicy.

Et eget personvernombud bistår konsernsjefen i arbeidet med å ivareta krav til behandling av personopplysninger. Personvernombudet utarbeider også en årlig rapport direkte til styret. I rapporten inngår hvilke områder personvernombudet har arbeidet med, hvilke observasjoner som er gjort og risikoområder som skal inngå i det videre arbeidet med personvern.

Konsernet har i 2022 arbeidet med å styrke og forbedre personvernarbeidet gjennom å øke bevissthet i organisasjonen om krav til behandling av personopplysninger, samt i samspillet mot SpareBank 1 Utvikling som er vår viktigste databehandler. Ambisjonen for 2023 er å fortsette med arbeidet med opplæringstiltak og for øvrig arbeide videre med å avdekke og tette identifiserte gap.

Vi har lav terskel for å melde brudd på personopplysningssikkerheten til Datatilsynet. Konsernet har mottatt tre klager fra kunder vedrørende personvern i 2022, og meldt inn ti avvik klassifisert som lekkasje eller tap av persondata til Datatilsynet. Vi har ikke mottatt gebyr eller pålegg fra Datatilsynet i 2022.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Policy for personvern i SpareBank 1 SMN
- Personvernerklæring

Nøkkeltall og resultater i 2022

Rådgivning og kundetilbud	Resultater 2022	Mål 2023
Salgsvolum produkter og tjenester med miljømessig fordel	1.003.000.000	2.000.000.000
Salgsvolum produkter og tjenester med samfunnmessig fordel	0	
Kategoriscore bærekraft i Winningtemp ¹⁾	7,3	7,4
Andel ledere og ansatte i konsernet som har gjennomført e-læringskurs i etikk	92 %	100 %
Antall dokumenterte klager for brudd på personvern eller tap av kundedata	3	0

¹⁾ Nytt verktøy for medarbeiderutvikling innført i starten av 2022.

Tabell 7: Rådgivning og kundetilbud – nøkkeltall og resultater

Bærekraftig omstilling av Midt-Norge

En av våre samfunnsroller er å stimulere til en bærekraftig utvikling av Midt-Norge. Finanssektoren er avhengig av kundenes og markedets tillit. Som finanskonsern spiller vi en viktig rolle i å stimulere til en bærekraftig utvikling av vår region. Våre kunder, samarbeidspartnere og samfunnet for øvrig har en klar forventning om at selskapets daglige drift, kundetilbud og samfunnsutbytte bidrar aktivt i denne utviklingen. Vi skal gå foran som et godt eksempel, og to vesentlige temaer inngår i dette fokusområdet:

Vesentlige temaer	Målbilde	Nøkkeltall	Ansvar
Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst	Vi skal som arenabygger skape lokale møteplasser og stimulere til samarbeid. Vi skal som nyskaper støtte nyskaping gjennom å legge utviklingsløp for talenter, grunderne, vekstbedrifter, spin-offs og etablerte FoU-miljø. Vi skal samarbeide med ulike kompetansemiljø om kompetanse- og utviklingsprogram for grønn innovasjon i næringslivet, og spesielt for SMB.	<ul style="list-style-type: none"> Antall deltagere på møteplasser og nyskappingsaktiviteter i konsernets regi Antall deltagere i kompetanse- og utviklingsprogram i konsernets regi 	Konserndirektør Kommunikasjon og merkevare
Bidra til å styrke omstillingsarbeidet i bedrifter i Midt-Norge	Hjelpe bedrifter i Midt-Norge med å lykkes med overgangen til lavutslippssamfunnet, gjennom effektive kundeløsninger og nye partnerskap	<ul style="list-style-type: none"> Andel store næringslivskunder med kredittengasjement (omsetning > MNOK 400, balansesum > MNOK 200, antall ansatte > 250) som har et energi- og klimaregnskap 	Konserndirektør Bedriftsmarked Administrerende direktør SpareBank 1 Regnskapshuset SMN

Tabell 8: Bærekraftig omstilling av Midt-Norge – vesentlige tema

Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst

Vår tilnærming til temaet

Samfunnsutbytte er samfunnets rettmessige andel av det årlige utbyttet fra overskuddet i SpareBank 1 SMN. Samfunnets eierandel utgjør i underkant av 36 prosent, og en tilsvarende andel av vårt årlige utbytte settes derfor av til allmenntilgode formål. Prosjekter innen innovasjon og næringsutvikling, kunst og kultur, idrett og friluftsliv, bærekraft og miljø og humanitære formål som styrker fellesskapet prioriteres. Midlene står på konto i SpareBank 1 SMN, og avsetning for utdeling i 2022 er på 250 millioner kroner. Tildeling er normalt fordelt forholdsvis likt mellom fellesskap, breddeidrett, kultur og næringsutvikling. Se samfunnsutbytte.smn.no for en oversikt over tildelinger.

Som grønn pådriver for næringslivet har vi i 2022 investert i tiltak som skal hjelpe næringslivet med den grønne omstillingen. Vi har jobbet med SINTEF og vi har avholdt innovasjonskurs i samarbeid med Æra Strategic Innovation. Du kan lese mer om dette i kapittelet om samfunnsutbytte.

Stiftelsen SpareBank 1 SMN Utvikling har som formål å investere og forvalte donasjoner til samfunnsnyttige nærings- og utviklingsprosjekter, såkornvirksomhet eller andre allmenntilgittige formål som innebærer eierskap og som stimulerer til innovasjon og verdiskaping i vårt markedsområde. SpareBank 1 SMN Utvikling har eierposisjoner med en bokført verdi på 41 millioner kroner.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Strategi for samfunnsutbyttet
- Kursbeskrivelse for innovasjonskurset «Grønn pådriver»

Bidra til å styrke omstillingsarbeidet i bedrifter i Midt-Norge

Vår tilnærming til temaet

Arbeidet med bærekraftig omstilling i Midt-Norge preges av bransjeforskjeller og bedriftenes størrelse. Vårt kunnskapsgrunnlag viser at det er bransjeforskjeller i hvor godt forberedt bedriftene i vår region er på samfunnets forventninger til bærekraftig omstilling. Les mer om dette i vårt bærekraftsbarometer for 2021 i bærekraftsbiblioteket på smn.no. Primærnæringene leder an i privat sektor. Omstillingsrisikoen er størst blant de minste bedriftene i Midt-Norge. Det er fare for at de minste bedriftene ikke klarer å tilfredsstille de store bedriftenes, og kommunenes, forventninger til systematisk bærekraftsarbeid. Manglende omstilling hos små- og mellomstore bedrifter vil kunne minke deres inntjening og øke antall konkurser, noe som påvirker vår finansielle risiko. Dette er et nytt vesentlig tema i den oppdaterte vesentlighetsanalysen, og våre planer vil bli utdypet og introdusert i 2023.

Nøkkeltall og resultater i 2022

Bærekraftig omstilling av Midt-Norge	Resultater 2022	Mål 2023
Antall deltagere på møteplasser og nyskappingsaktiviteter	0	7.000 deltagere 250 ungdomsbedrifter
Antall deltagere i kompetanse- og utviklingsprogram	31	50-100
Andel store næringslivskunder med kredittengasjement som har et energi- og klimaregnskap ¹⁾	Ikke tilgjengelig	25 %

1) Store kunder overskrider to av tre følgende kriterier: Omsetning > MNOK 400, balansesum > MNOK 200, antall ansatte > 250.

Tabell 9: Bærekraftig omstilling av Midt-Norge – nøkkeltall og resultater

Bærekraftig omstilling i SpareBank 1 SMN

Omstilling i egen regi er en forutsetning for å oppnå troverdighet og tillit i arbeidet med å hjelpe kundene våre å lykkes i sin omstilling. Tre vesentlige temaer inngår i dette fokusområdet:

Vesentlige temaer	Målbilde	Nøkkeltall	Ansvar
Stimulere til ansvarlig ressursbruk i egne verdi- og leverandørkjeder	Konsernet skal gå foran som et godt eksempel gjennom å redusere ressursbruk og avfallsmengde betydelig gjennom forebygging, reduksjon, resirkulering og gjenbruk	<ul style="list-style-type: none"> Andel av konsernets vesentlig innkjøp (> 100.000 kr) fra leverandører som har et energi- og klimaregnskap 	Konserndirektør Konsernfinans og eierstyring
Styrke data og cybersikkerhet	Sikre en systematisk og risikobasert tilnærming for å ivareta informasjonsverdier og unngå at data kommer på avveie	<ul style="list-style-type: none"> Andel ledere og ansatte i konsernet som har fullført kompetanse- og holdningsprogrammet for informasjonssikkerhet (Passopp) 	Konserndirektør Teknologi og utvikling
Fremme mangfold, inkludering og likebehandling	Gå foran som en inkluderende arbeidsplass med like muligheter for alle	<ul style="list-style-type: none"> Kategoriscore på minimum 8 for mangfold, inkludering og likebehandling i WT 	Konserndirektør Teknologi og utvikling

Tabell 10: Bærekraftig omstilling av SpareBank 1 SMN – vesentlige tema

Stimulere til ansvarlig ressursbruk i egne verdi- og leverandørkjeder

Et av våre mål er å påvirke kunder og ansatte til å gjøre bevisste, personlige og profesjonelle valg som bidrar til å gjøre konsernet og konsernets produkter mer bærekraftige. Et av tiltakene er å aktivt bruke vår rolle som innkjøper ved å berike fakturainformasjon med spørsmål om ulike leverandørers klima- og miljøprofil. Gjennom dette søker vi å aktivt påvirke leverandører til å etablere egne miljøsertifiseringer og klimaregnskap, og andre mål som er i tråd med Parisavtalen.

Vår «Standard for Innkjøp» konkretiserer et klart definert rammeverk ved anskaffelser, for blant annet å ivareta økende lovkrav, samt målsettingen om å være en lokal og regional pådriver innenfor det grønne skiftet. Standarden bidrar til styrket internkontroll i hele anskaffelsesprosessen, og har spesielt fokus på:

- Profesjonalisering av leverandørstyringen
- Bærekraftige anskaffelser

Leverandørstyring

Vi stiller krav til leverandørene om at de har retningslinjer innen bærekraft, og at disse skal omsettes til handling.

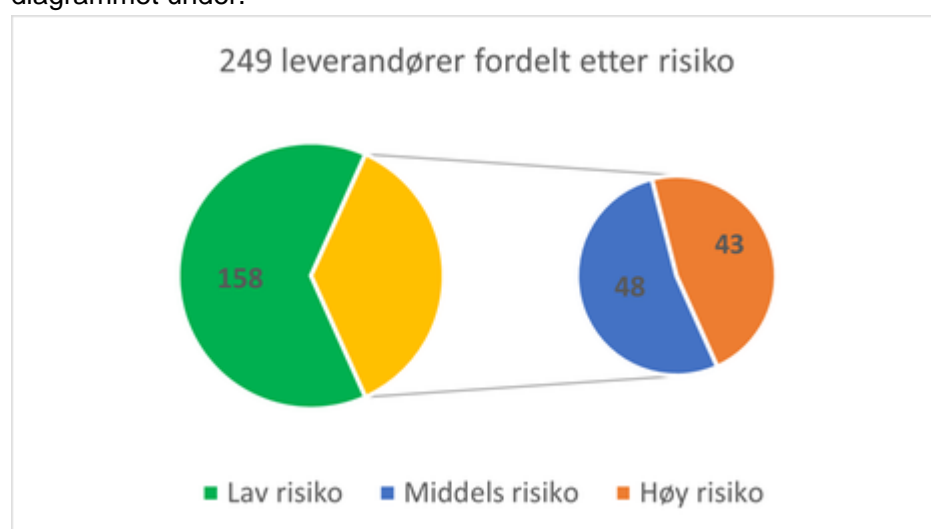
Leverandører skal, som et minimum, tilfredsstillende og rette seg etter lokale, nasjonale og internasjonale lover, regler og prinsipper (herunder bestemmelser om forhold som lønn, arbeidstid, helse, miljø, sikkerhet og korrupsjon). Ved anbuds- og tilbudsforespørsler krever vi at tilbydere dokumenterer godkjent miljøsertifisering.

Leverandører forplikter seg til å opptre etisk korrekt i forbindelse med produksjon og leveranser til SpareBank 1 SMN. De har varslingsplikt, og det er nedfelt i kontraktsdokumentene at vi kan foreta innsyn og revisjon. De samme kravene gjelder for leverandørens underleverandør og samarbeidspartner tilknyttet leveranse til oss, jf. åpenhetsloven. Brudd på bestemmelsene om samfunnsansvar anses som kontraktsbrudd og kan gi grunnlag for heving av avtalen.

Vi er en betydelig innkjøper av varer og tjenester, både lokalt og som alliansebank. Allianseinnkjøp, SpareBank 1-bankenes sentrale innkjøpsorgan, inngår leverandøravtaler på oppdrag fra bankene, og følger opp bærekraftsrisiko relatert til disse. Disse avtalene representerer våre vesentligste avtaler. Bærekraft i innkjøp er en integrert del av prosessen i SpareBank 1 SMN og Allianseinnkjøp. Dette betyr at grundige ESG-vurderinger er etablert i all innkjøpspraksis.

Risikobasert kartlegging av leverandører

Allianseinnkjøp sitt arbeid med leverandøroppfølging innen bærekraft begynte i 2019 med en risikobasert kartlegging av 249 eksisterende leverandører. Denne gjennomgangen viste at 91 leverandører hadde noe eller økt risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale- og forretningsetiske forhold. I 2020 ble de 91 leverandørene nærmere fulgt opp, og 43 ble identifisert som aktuelle for ytterligere oppfølging. Se diagrammet under.

Figur 6: Risikofordeling av leverandører

- 158 leverandører vurdert lav risiko – følges ikke opp
- 48 leverandører vurdert middels risiko – følges ikke videre opp
- 43 leverandører
- vurdert økt risiko – følges nærmere opp

Oppfølging av leverandører med økt risiko for negativ påvirkning

I 2021 laget Allianseinnkjøp, i samarbeid med bankene, «Handlingsplan Bærekraft i anskaffelser 2021 – 2022». Denne viser hvordan bankene skal videreføre arbeidet med leverandøroppfølging innen bærekraft.

Tre anskaffelseskategorier utpekte seg: Administrative anskaffelser, IT-relaterte anskaffelser og Innkjøpsvolum (de største leverandørene). I prioriteringen av kategoriene og utvelgelse av enkeltleverandører innenfor disse, ble følgende vektlagt:

- Størst risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale- og forretningsetiske forhold
- Størst volum i omsetning
- Kjernevirksomhet
- Størst påvirkningsmulighet for å redusere risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale- og forretningsetiske forhold

I den videre oppfølgingen ble det vurdert som formålstjenlig å gå i dybden til de enkelte leverandørkjedene fremfor å ta for seg bredden av porteføljen. Det innebar at 12 enkeltleverandører innenfor følgende innkjøpsområder ble valgt ut og prioritert for oppfølging i 2021-2022:

- Kontormøbler
- IT-systemer
- IT-hardware
- Konsulent- og bemanningsselskaper

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022. Som følge av dette har fokuset i Allianseinnkjøp (som SpareBank 1 SMN er en del av) vært oppfølgingen av de 12 leverandørene rettet mot etterlevelse av loven og deres arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egne leverandørkjeder. Oppfølgingen ble gjennomført som kombinasjon av skriftlige dybdeundersøkelser og 1:1 møter. For å danne et overordnet bilde av det samme hos resten av leverandørene med høyere risiko, ble det igangsatt en breddeundersøkelse mot 36 leverandører.

Dybdeundersøkelser

Leverandører innen IT-hardware og IT-systemer fikk først tilsendt undersøkelser i CEMAsys ESG Survey modul. Senere ble de fulgt opp med 1:1 møter på Teams. Med leverandører for kontormøbler, samt konsulent- og bemanningsselskaper ble det gjennomført 1:1 møter da dette hadde vist seg å være mest effektivt og nyttig. I forkant av møtene fikk leverandørene tilsendt spørsmål som vi hadde en forventning om at ble svart ut på møtene. Ikke alle leverandører klarte det, og med flere ble det gjennomført oppfølgingsmøter.

Følgende spørsmål ble stilt med tilhørende funn:

Spørsmål til leverandørene	Funn
Mål og strategi for bærekraftsarbeid?	Alle leverandørene hadde mål og strategier på plass
Prosesser for leverandør oppfølging?	De fleste hadde prosesser for leverandør oppfølging
Praktisk handling overfor leverandører, inkludert eventuelle funn av faktisk risiko	Færre la frem handlingsplaner/funn av faktisk risiko på en lett tilgjengelig måte.
Arbeid med Åpenhetsloven?	De fleste hadde påbegynt arbeidet, mens noen var lite kjent eller helt ukjente med loven.

Resultatene fra dybdeundersøkelsene er presentert i tabellen under.

Måleparameter for 12 leverandører	Mål: alle svarer tilfredsstillende	Resultat ved undersøkelse	Resultat etter avtalt forbedring
Mål og strategier for bærekraft	12	11	12
Prosess for leverandør oppfølging	12	10	12
Praktisk leverandør oppfølging	12	8	12
Igangsatt arbeid med åpenhetsloven	12	6	12

Tabell 11: Dybdeundersøkelse vesentlige leverandører

Resultat etter oppfølging:

- Betydelig forbedring i arbeidet med åpenhetsloven for flere leverandører
- Flere styrket sin praktiske leverandør oppfølging
- Flere leverandører meldte at oppfølgingen ga dem kunnskap og motivasjon til å arbeide med bærekraft

Breddeundersøkelse

Breddeundersøkelsen ble gjennomført i CEMAsys ESG Survey modul der 36 leverandører måtte svare på spørsmål om de har strategi og mål for selskapets bærekraftsarbeid, retningslinjer for sine leverandører og arbeidet med åpenhetsloven. Det ble mottatt svar fra 18 leverandører. De leverandørene vi ikke har mottatt svar fra vil bli fulgt opp i 2023.

Svarene fra breddeundersøkelsen viser at de fleste har strategi og mål for selskapets bærekraftsarbeid, og noen færre har prosesser for leverandør oppfølging. Vel halvparten av leverandørene som svarte har utført eller påbegynt arbeidet med aktsomhetsvurderinger.

Tabellen under viser resultatene fra breddeundersøkelsen.

Nr. Spørsmål	Svar		
	Ja	Nei	Delvis
1 Har dere strategi og mål for selskapets bærekraftsarbeid?	17	1	NA
2 Har dere etablert en prosess for bærekraft oppfølging av selskapets underleverandører, inkludert rutine for avvikshåndtering?	13	5	NA
3 Gjelder åpenhetsloven for din virksomhet?	17	1	NA
4 Har dere utført aktsomhetsvurdering i henhold til åpenhetsloven?	3	7	8

Tabell 12: Resultater fra breddeundersøkelse

Leverandør oppfølgingen vår fra 2019 til og med 2022 er oppsummert i tabellen under.

Måleparameter 249 eksisterende leverandører	Mål	Resultat			
		2019	2020	2021	2022
Risikovurdering av leverandører	249	249			
Oppfølging av leverandører med økt risiko	91	16	91		
Leverandører for ytterligere oppfølging	43 (48)				
Dybdeundersøkelser, antall leverandører	12			6	12
Leverandører med avtalt forbedring	n/a				6
Leverandører med oppsagt avtale	0				0
Breddeundersøkelse, leverandører som svarte	36				18

Tabell 13: Leverandør oppfølging 2019 – 2022

Sirkulærtankegang

Som følge av at SpareBank 1 SMN i 2020 og 2021 har knyttet datterselskapene tettere til seg som en del av konsernstrategien, er det naturlig at konsernet opererer under en felles bærekraftsstandard. Vi har samlokalisert morselskap og døtre på flere steder. Konsernets anskaffelse av logistikksystemet Loopfront, en database for ombruk, bidrar til at vi kan re-allokere inventar i kontornettet i stedet for å kjøpe nytt. Vår møbelleverandør har omstilt seg fra å være en ren møbelleverandør til nå å være en rådgiver for ombruk og reparasjon av brukte møbler, samt å fungere som administrator av Loopfront.

100%-definisjonen

Parallelt med vårt arbeid i SpareBank 1-alliansen, har vi i tråd med kravene for miljøtårnsertifiseringen hatt en gjennomgang av egne driftsleverandører. Arbeidet ble påbegynt i 2019, hvor det ble kartlagt hvilke leverandører som innehar en miljøsertifisering av merke ISO 14001, EMAS eller Miljøfyrtårn. Vår målsetting er at 100 prosent av egne driftsleverandører skal være miljøsertifiserte innen utgangen av 2022. Målet er oppnådd, men dette er et kontinuerlig arbeid.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Standard for innkjøp
- Retningslinjer for bærekraft i innkjøp
- Leverandørerkjøring bærekraft
- Standard kontraktsvedlegg om bærekraft
- Aktsomhetsvurderinger i SpareBank 1 SMN (Åpenhetsloven)
- Policy for tjenestereiser

Styrke data og cybersikkerhet

2022 har vært preget av geopolitisk uro som følge av Russlands invasjon av Ukraina. Dette førte til vesentlige forsterkede tiltak for å sikre motstandsdyktighet mot digitale angrep. Det var i forkant av invasjonen utarbeidet risikovurderinger, og krig var et av scenarioene som ble vurdert på bakgrunn av den spente situasjonen i Ukraina. Da invasjonen var et faktum ble beskrevne tiltak i scenarioet raskt iverksatt.

Den største bekymringen var at en av de krigførende partene skulle gå til målrettede angrep på våre tjenester eller felles finansiell infrastruktur. Denne bekymringen ble forsterket etter hvert som økonomiske sanksjoner ble stadig sterkere. Det var også en stor bekymring for at ondsinnet programvare som egentlig var ment brukt mot andre mål skulle komme på avveie og vilkårlig ramme oss. Det var i tillegg ventet at kriminelle og andre ondsinnede aktører ville utnytte situasjonen med mye uro til å gjøre digitale angrep på oss og andre.

I juni 2022 opplevde SpareBank 1-alliansen et tjenestenektangrep på vår felles infrastruktur som medførte noen mindre driftsforstyrrelser, men sammen med våre partnere lyktes vi med å begrense effekten av angrepet til et minimum. Det ble i etterkant vurdert dit hen at de som sto bak angrepet sympatiserte med Russland og angrepet i så måte kunne kobles til invasjonen.

Ellers har vi, som resten av finansnæringen, opplevd ulike tilfeller av forsøk på ondsinnede angrep mot vår infrastruktur og tjenester. Vi opplever fortsatt også at ondsinnede aktører fisker etter kort- og BankID informasjon med mål om å misbruke dette til egen vinning. Sikkerhetsarkitektur og nye sikkerhetsløsninger tilpasset nye trusler prioriteres høyt. SpareBank 1 SMN deltar derfor i SpareBank 1-alliansens arbeid med sikkerhetsstrategi, og sammen med resten av alliansen har vi i 2022 forsterket kompetansen og tydeliggjort mandatet i vårt felles sikkerhetsråd, som består av medlemmer fra bankene i SpareBank 1-alliansen.

Vi har høy kapasitet for å ivareta nødvendig sikkerhet, høy driftskontinuitet og sikre tjenestene overfor kundene. Informasjonssikkerhet i forbindelse med åpen bankfront, samordning og skytjenester er særlig prioritert.

Policy for informasjonssikkerhet er det grunnleggende styringsdokumentet for all behandling av informasjon. Konsernet har en egen policy for utkontraktering av IT-tjenester samt en felles sikkerhetsstrategi som gjelder for hele alliansen. Utkontraktering av kritiske eller viktige tjenester skal styrebehandles, og meldes til Finanstilsynet. Kontinuerlig overvåking av bankens systemer leveres av avdeling for operativ informasjonssikkerhet i SpareBank 1-alliansen.

IKT-forskriften er førende for arbeidet med informasjonssikkerhet, og SpareBank 1 SMN revideres jevnlig både av intern- og eksternevisjon opp imot denne forskriften.

Ansvar for data- og cybersikkerhet ligger til avdeling IT og Sikkerhet i SpareBank 1 SMN. Avdelingen består av 18 årsverk. Med det formelle ansvaret for området data- og cybersikkerhet utfører avdelingen også i stor grad de operative oppgavene. Deler av disse oppgavene er satt bort til samarbeidspartnere og leverandører. Egne ansatte utfører blant annet tilgangskontroll til systemer og data, grunnsikring av servere og korrekt tilgangsnivå for ansatte, samt programvare for å sikre systemer og tjenester mot uautorisert adgang og sikkerhetskopiering av lokalt lagrede data.

I tillegg har avdelingen et tett samarbeid med SpareBank 1 Utvikling som utførende samarbeidspartner på flere områder. Cybersikkerhet er et område hvor de operative oppgavene, inkludert døgkontinuerlig vakt for hendelseshåndtering ivaretas av SpareBank 1 Utvikling. TietoEvry leverer felles grunnplattform på klienter og servere til SpareBank 1-alliansen. Det sikrer blant annet at nyere versjoner av operativsystem benyttes og at operativsystem oppdateres med generelle oppdateringer minimum en gang i måneden og sikkerhetsoppdateringer umiddelbart.

Vi har etablert en rekke tekniske sikringstiltak for informasjonssikkerhet, hvor opplæring og bevisstgjøring står sentralt. Kompetanse- og holdningsprogrammet for informasjonssikkerhet, Passopp, bidrar til å styrke sikkerhetskulturen i hele organisasjonen. Basert på resultatene fra Passopp, lages det analyser og prioriteringer for fremtidige kompetanse- og holdningskurs.

På smn.no finner kundene tips og råd for sikker bruk av våre tjenester.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Policy for informasjonssikkerhet

Fremme mangfold, inkludering og likebehandling

Vår tilnærming til temaet

Vi jobber målrettet for å sikre mangfold, inkludering og likebehandling i utviklingstiltak, rekrutteringsprosesser, lønnsdannelser, og ved omorganiseringer og rolleendringer. Vi mener at mangfold bidrar til flere perspektiv og et mer spennende, utviklende og dynamisk arbeidsmiljø. Alle medarbeidere skal oppleve tilhørighet og behandles likeverdig gjennom hele arbeidsforholdet. Konsernet jobber aktivt for å sikre likestilling og unngå diskriminering i alle deler av arbeidsforholdet, fra stillinger lyses ut til arbeidsforhold avsluttes.

Konsernet har underskrevet Kvinner i Finans Charter. Ved å signere har vi forpliktet oss til å sette mål for kjønnsbalansen på ledernivå. Målsettingen er at andelen kvinnelige ledere skal være minimum 40 prosent, og det er også en klar ambisjon om å øke andelen kvinnelige ledere i tyngre lederstillinger. God balanse mellom kjønn på alle organisasjonsnivå etterstrebes, og andelen kvinner i lederstillinger med personalansvar var i 2022 på 43 prosent, en økning på én prosent siden 2021. Konsernledelsen består i dag av ni personer, hvorav to er kvinner. Konserndirektør for Teknologi og utvikling har et dedikert ansvar for oppfølging av arbeidet med likestilling og mangfold, og er vår representant i Kvinner i Finans Charter.

SpareBank 1 SMN har etablert et forum for mangfold, inkludering og likebehandling. I 2022 har fokus vært å definere målbilde og rammer for å tydeliggjøre konsernets satsing på området. I 2023 skal arbeid og tiltak prioriteres og gjennomføres. Mangfold, inkludering og likebehandling er langsiktig arbeid. Dette må det både jobbes kontinuerlig med i alle ledd i organisasjonen.

Vi er en IA-bedrift (inkluderende arbeidsliv) og avtalen forplikter oss å legge til rette for god dialog og tillitsforhold mellom ledere og medarbeidere for å få ned sykefraværet. I 2022 ble våre ledere sin støtte til medarbeideroppfølging i sykdomsforløp forbedret. Rutiner på inkluderende oppfølging av medarbeidere ved sykdom er også forbedret, og veiledere og støttemateriell har blitt etablert.

I år markerte vi verdensdagen for psykisk helse med blant annet å hver dag i en uke dele tips, tilbud om deltagelse på webinar gjennom Finansforbundet og påminnelser om hvilke muligheter medarbeidere har til å få støtte gjennom arbeidsgiver ved behov.

Relevante styrende dokumenter

Følgende styringsdokumenter er sentrale innenfor dette temaet:

- Mandat for MIL-forum
- Policy diskriminering
- Rapport "Kvinner i Finans Charter"

Nøkkeltall og resultater i 2022

Bærekraftig omstilling i SpareBank 1 SMN	Resultater 2022	Mål 2023
Andel av konsernets vesentlige innkjøp (>100.000 kr) fra leverandører med klimaregnskap	Ikke tilgjengelig	50 %
Andel ledere og ansatte som har gjennomført e-læring i informasjonssikkerhet	93,2 %	100 %
Kategoriscore mangfold, inkludering og likebehandling i Winningtemp	7,6	8

Tabell 14: Bærekraftig omstilling av i SpareBank 1 SMN – nøkkeltall og resultater